

Videnscenter for Neurorehabilitering

Årsberetning

Årsberetning 2024

2024 har været et begivenhedsrigt og betydningsfuldt år for os i Videnscenter for Neurorehabilitering. Vi har øget vores indsats for at styrke faglige fællesskaber og skabe ny viden, der kan komme fagprofessionelle i neurorehabiliteringen til gavn.

Med et voksende team har vi kunnet iværksætte flere spændende initiativer. Noget, vi brænder særligt for, er at gøre specialviden let tilgængelig. Vores arrangementer er et godt eksempel på dette. Det varmer at se, at fagprofessionelle fra arbejdspladser i størstedelen af landet har deltaget i vores arrangementer i de seneste tre år – tusind tak for jeres engagement!

Vi arbejder også med vidensdeling på andre måder, og vi forsøger at gøre viden tilgængelig – for eksempel ved at producere faktaark, som opsummerer et emne kort og præcist. Vi håber, det er brugbart i en travl hverdag i klinisk praksis. Samtidig har vi i 2024 været i fuld gang med at udvikle e-læring, som vi arbejder benhårdt på at kunne lancere i 2025.

En sag, der ligger os meget på sinde, er at hjælpe særligt udsatte grupper i neurorehabiliteringen. Vi har i 2024 valgt at sætte specifikt fokus på personer med kommunikationsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade. Disse mennesker risikerer ofte social isolation og ensomhed, og desværre mangler der ofte faglige ressourcer til at imødekomme deres behov.

I 2025 vil vi arbejde målrettet på at øge antallet af fagprofessionelle, der kan støtte kommunikationen for denne gruppe. Samtidig er det vigtigt at inddrage familierne, da der ofte er behov for en familieorienteret, støttende indsats.

2025 bliver et spændende år med den kommende sundhedsreform. Vi i Videnscenter for Neurorehabilitering ser mange positive takter i reformen og håber, den vil gavne alle, der har brug for neurorehabilitering på tværs af sektorer.

Vi glæder os til at fortsætte dette vigtige arbejde sammen med jer alle.

Anne Norup, Videnscenterchef

Foto: Tomas Bertelsen

SIDE 6 – 17

Strategiske indsatsområder

SIDE 18 – 31

Året der gik

SIDE 32 – 39

Nøgletal

SIDE 40 – 47

Samarbejde

SIDE 48 – 53

Fremtiden

SIDE 54 – 62

Om os

UDVALGTE HIGHLIGHTS FRA 2024

Januar

19. januar

Udgivelse

Statusrapport om børn og unge med erhvervet hjerneskade i Region Hovedstaden

Marts

1. marts

Fødselsdag VNR's tre-års fødselsdag

14. marts

Webinar Første resultater fra praksisafdækning på synsområdet

Ekstern undervisning Neurorehabilitering anno 2024

Maj

6. maj

Bevilling Forskningsprojekt: Måling af træthed ved cerebral parese og erhvervet hjerneskade

13. maj

Netværksdag Fagligt netværk: Børn og unge som pårørende

14. maj

Udgivelse Danske resultater fra praksisafdækning på synsområdet

23. maj

Ekstern undervisning Kommunikationsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade

Februar

21. februar

Møde VNR's Executive Advisory Board

April

10. april

Udgivelse Dataopgørelse over udvikling i antal genoptræningsplaner

23. april

Temadag Pårørendeinddragelse og samarbejde

24. april

Kursusdag Pårørendes reaktioner, behov og belastninger

Udgivelse Scoringsredskab til Caregiver Burden Scale

Juni

20. juni

Dimission Master i neurorehabilitering, Københavns Universitet

Juli

1. juli

Konference NR-SIG-WFNR Conference, Portugal

August

14. august

Udgivelse Slutrapport på regionalt pilot-projekt om børn og unge med erhvervet hjerneskade

22. august

Møde VNR's ad hoc-arbejdsgruppe med repræsentanter fra klinisk praksis

26-30. august

Ekstern undervisning Kursus om erhvervet hjerneskade for pårørende, Grønland

27. august

Møde Unge pårørende bliver medforskere på nyt forskningsprojekt

September

1. september

Projektstart Forskningsprojekt: Måling af træthed ved cerebral parese og erhvervet hjerneskade

5. september

Studiestart Nyt hold begynder på Master i neurorehabilitering, Københavns Universitet

6. september

Forskningssymposium Forskning i neurorehabilitering på tværs af sektorer

Oktober

1. oktober

Kursusdag Udredning af træthed i neurorehabiliteringen

29. oktober

Ekstern undervisning Træthed efter erhvervet hjerneskade

Fagkonference Børn og unge med erhvervet hjerneskade i Region Hovedstaden

November

1. november

Udgivelse Norske resultater fra praksisafdækning på synsområdet

28. november

Netværksmøde Fagligt netværk: Børn og unge som pårørende

December

10. december

Udgivelse Tre faktaark om kommunikationsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade

Strategiske indsatsområder

I Videnscenter for Neurorehabilitering arbejder vi målrettet på at styrke neurorehabiliteringsindsatsen for personer med erhvervet hjerne- eller rygmarvsskade og deres pårørende gennem udvalgte strategiske indsatsområder. De strategiske områder er nøje udvalgt for at imødekomme aktuelle behov, fremme samarbejde på tværs af fag og sektorer og understøtte det sammenhængende patientforløb i neurorehabiliteringen.

I 2024 afsluttede vi det strategiske indsatsområde synsrehabilitering, hvor en praksisafdækning i Norge og Danmark resulterede i et velbesøgt webinar og to videnskabelige artikler.

Samtidig kunne vi byde et nyt strategisk indsatsområde velkommen: Kommunikationsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade. Denne hyppige følge efter en erhvervet hjerneskade kalder på viden og redskaber inden for feltet, og derfor er vi allerede i fuld gang med udvikling af kurser og e-læring.

Vi har i 2024 også arbejdet med indsatser for børn og unge samt udredning og indsatser til håndtering af træthed – et arbejde som fortsættes ind i 2025. I vores forskningsprojekt om børn og unge som pårørende til personer med en skade på hjerne eller rygmarv, har vi, som noget helt nyt i videnscentret, inviteret unge pårørende til at være medforskere på forskningsprojektet.

Neurorehabiliteringens børn og unge

Børn og unge med erhvervet hjerneskade

I 2024 har vi haft et skarpt fokus på at forbedre indsatsen for børn og unge med erhvervet hjerneskade. Vores strategiske mål har været at sikre, at disse børn og unge får den rette hjælp på det rette tidspunkt, da en hjerneskade kan have alvorlige og langvarige konsekvenser for deres udvikling og hverdagsliv.

En erhvervet hjerneskade hos børn og unge er særlig kritisk, da den rammer en hjerne i udvikling. Det kan resultere i komplekse og langvarige følger, der påvirker både barnet og familien, og hvor nogle af følgerne først viser sig senere i livet. Vores indsats har derfor fokuseret på at skabe sammenhængende neurorehabiliteringsforløb af høj kvalitet, hvor indsatser koordineres på tværs af fag og sektorer – med relevant inddragelse af familien.

Udviklingsprojekt fører til ny børne- og ungefunktion

Et af årets største gennembrud har været afslutningen på vores flerårige udviklingsprojekt, som vi har gennemført for Region Hovedstaden.

Projektet, der løb fra 2022 til 2024, undersøgte sammenhængen i neurorehabiliteringsforløbene på tværs af regionens børne- og ungeafdelinger.

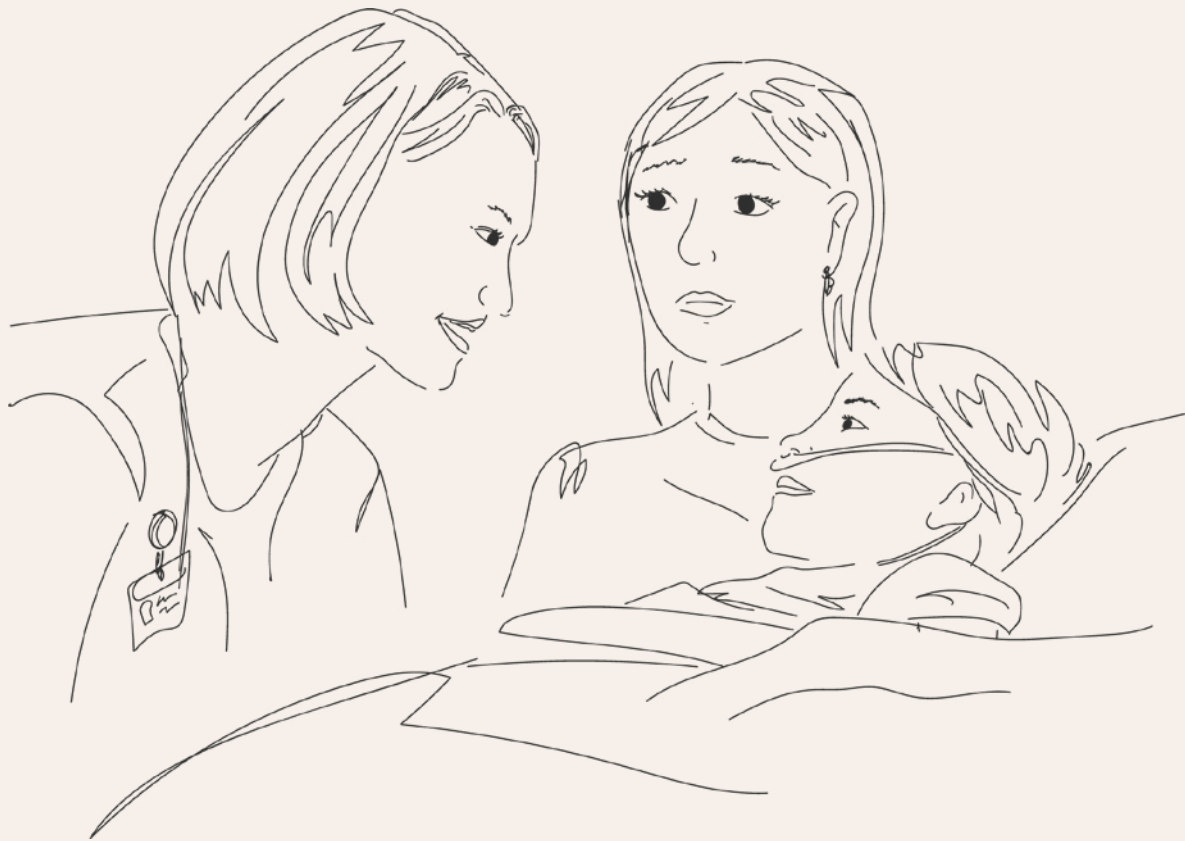
På baggrund af projektets resultater har Region Hovedstaden besluttet at oprette en ny regional børne- og ungefunktion for neurorehabilitering på Rigshospitalet. Denne funktion vil sikre mulighed for tværprofessionel vurdering af barnet eller den unge, med specialiserede neurofaglige kompetencer og med mulighed for at inddrage hele familien. Region Hovedstaden har i budgetaftalen for 2025 afsat 4,7 millioner kroner årligt til denne nye funktion. Det er en betydelig investering i fremtiden for regionens børn og unge med erhvervet hjerneskade og deres familier.

Den nye børne- og ungefunktion vil ikke kun tilbyde ambulant vurdering efter indlæggelse, men også sikre mulighed for tværfaglig revurdering måneder og år efter sygdomsdebut. Det er afgørende, da konsekvenserne af en hjerneskade kan blive tydeligere, når barnet bliver ældre og møder større udfordringer i skole eller uddannelse.

Projektleder Karin Spangsberg fra Videnscenter for Neurorehabilitering understreger vigtigheden af det nye tiltag:

”Projektet har vist, at der er behov for en sammenhængende indsats til børn og unge med erhvervet hjerneskade på tværs af alle regionens hospitaler. Den nye funktion vil give mulighed for en hurtig vurdering af behovet for rehabilitering og sikre et samlet forløb af høj kvalitet med de nødvendige specialiserede neurofaglige kompetencer”.

Nationalt netværk

Som en del af vores strategiske indsats har vi i 2024 fortsat vores engagement i det nationale netværk for fagprofessionelle, der arbejder med rehabilitering af børn og unge med erhvervet hjerneskade. Dette netværk spiller en afgørende rolle i at sikre vidensdeling og erfaringsudveksling

på tværs af landet. Det bringer fagprofessionelle sammen fra hospitaler, kommuner og private institutioner og skaber dermed en platform for at dele vigtig viden og gode erfaringer, som ellers risikerer at gå tabt grundet den geografiske spredning af ekspertisen.

Fremtidsperspektiver

2024 har været en milepæl i vores indsats inden for neurorehabilitering af børn og unge. Med etableringen af den nye børne- og ungefunktion i Region Hovedstaden og vores fortsatte engagement i det nationale netværk, ser vi frem mod bedre og mere sammenhængende forløb, der vil gavne børn og unge med erhvervet hjerneskade og deres familier i årene fremover.

Fakta om børn og unge med erhvervet hjerneskade

En erhvervet hjerneskade kan påvirke mange aspekter af et barns liv og have langvarige konsekvenser ind i voksenlivet. Det stiller særlige krav til udredning og indsatser. Rehabiliteringen involverer en bred vifte af fagprofessionelle, herunder fysio- og ergoterapeuter, audiologopæder, neuropsykologer, læger, skolelærere og pædagoger, samt en tæt involvering af de pårørende.

Neurorehabiliteringens børn og unge

Børn og unge som pårørende

Når en familie rammes af en hjerne- eller rygmarvsskade, påvirkes hele familiens liv drastisk. Børn og unge som pårørende er særligt sårbare i denne situation, men deres behov for støtte bliver desværre ofte overset. Der er et akut behov for tværsektorielle indsatser i neurorehabiliteringen, der kan støtte børn og unge, som er pårørende. Samtidig mangler der systematisk viden om deres behov og de langsigtede konsekvenser af at være børnepårørende.

I 2024 har vi intensiveret indsatsen for at støtte børn og unge, der er pårørende til personer med erhvervet hjerne- eller rygmarvsskade. Vores indsats bestod blandt andet i afholdelse af faglige netværksarrangementer, forskning i behov og de langsigtede konsekvenser af at være børnepårørende og involvering af unge pårørende som medforskere i et forskningsprojekt.

Fagligt netværk

For at styrke vidensdeling og erfaringsudveksling på tværs af fag og sektorer har vi etableret et fagligt netværk. Formålet er, at fagprofessionelle

kan dele viden og udveksle erfaringer om, hvordan man bedst støtter og hjælper børn og unge som pårørende i neurorehabiliteringen.

Netværket mødtes fysisk for første gang i maj 2024, og ved udgangen af 2024 havde netværket 105 medlemmer.

Forskningsprojekt undersøger langtidskonsekvenser

Vi fortsatte i 2024 arbejdet med et omfattende nationalt registerbaseret studie, hvor formålet er at undersøge de langsigtede socioøkonomiske konsekvenser for børn og unge, der vokser op som pårørende til en forælder eller søskende med en erhvervet hjerne- eller rygmarvsskade. Ved hjælp af de danske sundhedsregistre undersøger ph.d.-studerende Mia Moth Wolffbrandt, hvordan det påvirker børnenes skolegang, uddannelsesniveau, forbrug af sundhedsydelser, arbejdsmarkeds-tilknytning og risiko for skilsmisse senere i livet. Studiet er støttet af Helsefonden og gennemføres i samarbejde med DaCHE – Dansk Center for Sundhedsøkonomi på Syddansk Universitet.

Foto: Tomas Bertelsen

Ph.d.-studerende Mia Moth Wolffbrandt forklarer, at det særlige i neurorehabiliteringen er, at skaden ofte opstår pludseligt og uden varsel, og i nogle tilfælde har børnene været til stede, da skaden skete. Derudover er rehabiliteringsforløbet typisk langvarigt, og der ses ofte komplekse konsekvenser inden for flere domæner.

Unge pårørende som medforskere

Et spændende initiativ i 2024 har været involvering af unge pårørende som medforskere i et nyt kvalitativt forskningsprojekt, som varetages af ph.d.-studerende Mia Moth Wolffbrandt. Seks unge pårørende i alderen 18-30 år har meldt sig til at deltage aktivt i planlægningen og gennemførelsen af et kvalitativt studie, som undersøger behov hos pårørende børn og unge. Denne tilgang, kendt som 'Patient and Public Involvement in Research', giver de unge en unik mulighed for at bidrage med deres erfaringer og perspektiver. Det forventes at højne kvaliteten af forskningen og være med til at sikre, at de anvendte metoder er relevante for målgruppen.

De unge medforskere er selv pårørende til et familiemedlem med en skade på hjerne eller rygmarv. I forskningsprojektet er de med til at planlægge og gennemføre et kvalitativt studie, som undersøger behov hos andre børn og unge, der er pårørende i neurorehabiliteringen.

Fremtidsperspektiver

2024 har været et betydningsfuldt år for vores arbejde med børn og unge som pårørende i neurorehabiliteringen med introduktionen af medforskere på vores forskningsprojekt. Arbejdet med det strategiske indsatsområde fortsætter ind i 2025, og vi forventer, at resultaterne fra det registerbaserede studie og det kvalitative forskningsprojekt vil give værdifuld indsigt, som kan danne grundlag for udvikling af bedre og mere målrettede indsatser for børn og unge.

Træthed i neurorehabiliteringen

– udredning og indsatser

Træthed er en af de mest udbredte følgevirkninger efter en skade på hjernen. Denne form for træthed (fatigue) opleves markant anderledes end normal træthed og kan ikke afhjælpes ved almindelig hvile eller søvn. Den kan manifestere sig som en følelse af udmattelse og påvirke livskvalitet, arbejdssevne, sociale relationer og daglige aktiviteter.

Vi har i 2024 intensiveret indsatsen for at forbedre forståelsen og håndteringen af træthed i neurorehabiliteringen, da trætheden ofte er et invaliderende symptom, der kan hæmme rehabiliteringsprocessen. Det har vi blandt andet gjort ved at igangsætte et nyt treårigt forskningsprojekt og ved at undervise i brugen af værktøjer til at undersøge trætheden.

Forskningsprojekt skal kortlægge træthed

En væsentlig milepæl i 2024 var bevillingen på 2,65 mio. kr. fra Elsass Fonden til et treårigt forskningsprojekt. Projektet: 'Managing fatigue through real-time monitoring in daily life' skal kortlægge, hvordan træthed kommer til udtryk i hverdagen hos voksne med cerebral parese eller erhvervet hjerne-skade gennem realtidsmonitorering.

En central del af projektet er brugen af en 'dag-bogsapp', som vil gøre det muligt for deltagerne at registrere deres aktiviteter og energiniveau systematisk flere gange dagligt. Det vil give et mere præcist billede af, hvordan trætheden varierer i løbet af dagen og hvilke faktorer, der påvirker den – og på sigt danne grundlag for en bedre forståelse og håndtering af trætheden.

Forskergruppen består af videnscenterchef og neuropsykolog Anne Norup, neuropsykolog og ph.d. Frederik Dornonville de la Cour, som i flere år har forsket i træthed, og Sun-Hee Skovgaard Christensen, der er ansat som ph.d.-studerende pr. 1. september 2024.

Sun-Hee er sundhedsfaglig kandidat fra Københavns Universitet med en baggrund som ergoterapeut og klinisk erfaring med hjerneskaderehabilitering. Hendes ekspertise vil bidrage til, at resultaterne bedst muligt kan omsættes til praksis.

"Fordi træthed er usynlig, kan den være svær at forstå, både for én selv og for andre. Samtidig er denne form for træthed

ikke stabil, men dynamisk, og kan påvirkes af en række faktorer. Derfor har vi brug for at kunne måle trætheden med en højere grad af nøjagtighed for bedst muligt at kunne hjælpe personer med cerebral parese og hjerneskade," fortæller Sun-Hee Skovgaard Christensen.

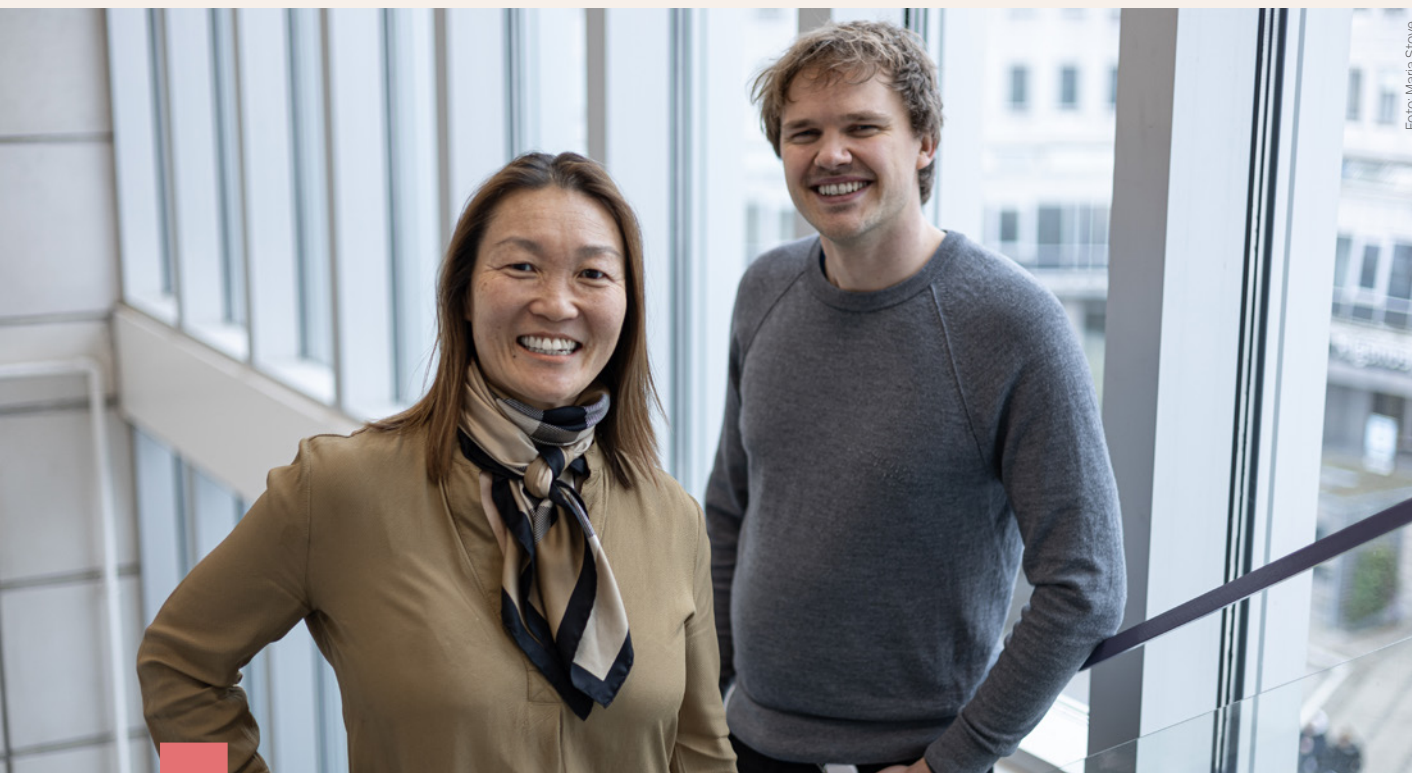

Foto: Maria Stove

Sun-Hee Skovgaard Christensen og Frederik Dornonville de la Cour er i 2024 begyndt på et treårigt forskningsprojekt, som undersøger træthed hos personer med cerebral parese eller erhvervet hjerneskade, med støtte fra Elsass Fonden.

Fremtidsperspektiver

I Videnscenter for Neurorehabilitering forventer vi, at forskningsprojektet vil bidrage væsentligt til forståelsen af træthed efter cerebral parese og erhvervet hjerneskade. Målet er at udvikle et redskab, der kan hjælpe patienter med at forstå deres træthedsmønstre og give dem strategier til at håndtere hverdagen bedre.

Projektet vil også omfatte interviews med fagprofessionelle for at undersøge, hvordan de udviklede værktøjer anvendes i klinisk praksis. Vi ser frem til at dele mere om projektets fremskridt og resultater i de kommende år.

Undervisning i træthed og udredning

I løbet af året har videnscentret afholdt kurser og undervist fagprofessionelle i udredning af træthed hos voksne med erhvervet hjerneskade. Vores undervisning har været fokuseret på at give fagprofessionelle redskaber og viden inden for dette vigtige område.

Vi har blandt andet introduceret kursisterne for to måleinstrumenter: Dutch Multifactor Fatigue Scale (DMFS) og Multidimensional Fatigue Inventory (MFI-20). Disse spørgeskemaer kan hjælpe fagprofessionelle med at identificere og håndtere faktorer, der bidrager til træthed og forstå de komplekse nuancer i hver enkelt patients træthedsproblematik. De er velegnede til systematisk måling af træthed som grundlag for målrettede indsatser.

Som supplement til måleinstrumenterne har vi udarbejdet en brugermanual og et scoringsværktøj, som gør det lettere at beregne resultaterne af spørgeskemaerne.

Kommunikationsvanskeligheder

I 2024 har vi introduceret et nyt strategisk indsatsområde: Kommunikationsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade. Mere end halvdelen af alle personer med erhvervet hjerneskade oplever kommunikationsvanskeligheder som afasi, dysartri, kognitive kommunikationsforstyrrelser eller verbal apraksi. Derfor er det nye strategiske indsatsområde af afgørende betydning.

Vi arbejder på at øge fagprofessionelles kendskab til de forskellige typer af kommunikationsvanskeligheder på flere måder. Vi har i 2024 sat initiativer i

gang, som skal forbedre kommunikationen mellem personer med kommunikationsvanskeligheder og fagprofessionelle, så patienter og borgere i højere grad kan blive inddraget i egen rehabilitering og beslutninger herom.

Vi har i løbet af året, der gik, blandt andet igangsat udvikling af e-læring til samtalestøtte og udgivet tre faktaark om kommunikationsvanskeligheder.

Som en del af det nye strategiske indsatsområde har vi ansat lektor og audiologopæd Jytte Isaksen pr. 1. marts 2024. En ansættelse, der bringer specialiseret viden om kommunikationsvanskeligheder ind i videnscentret.

I tillæg til ansættelsen af Jytte Isaksen har vi fået Christoffer Nayberg med på holdet som projektleder for digital læring pr. 1. juni 2024. Det er et

vigtigt skridt mod at gøre vores vidensprodukter endnu mere tilgængelige og anvendelige for fagprofessionelle.

Christoffer Nayberg arbejder blandt andet på at udvikle e-læring om samtalestøtte i samarbejde med Jytte Isaksen. Dette projekt bygger på KomTil-metoden, og målet er at gøre samtalestøtte mere tilgængelig for fagprofessionelle gennem en kombination af fysisk undervisning og e-læring.

Foto: Maria Stove

Jytte Isaksen: "Jeg håber, at vi sammen vil formå at skabe mere opmærksomhed om personer, som lever med kommunikationsvanskeligheder efter en erhvervet hjerneskade, da de ofte bliver overset eller ekskluderet, fordi de ikke har sproget til selv at bringe sig på banen".

Foto: Maria Stove

Faktaark om kommunikationsvanskeligheder

Kommunikationsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade kan have alvorlige konsekvenser for den ramte. Det kan begrænse deltagelse i meningsfulde aktiviteter, øge risikoen for emotionelle reaktioner som angst og depression, samt føre til social isolation og ensomhed.

Disse vanskeligheder skyldes skader i forskellige dele af hjernen og kommer til udtryk på forskellige måder. For at støtte fagprofessionelle i at forstå og håndtere disse udfordringer, har vi i 2024 udviklet tre nye faktaark, der giver en grundlæggende introduktion til emnet.

Fremtidsperspektiver

Vores fremtidige indsats vil fortsat fokusere på at øge opmærksomheden på kommunikationsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade. Vi vil arbejde på at udvikle og udbrede værktøjer bl.a. til samtalestøtte, tilpasset en dansk kontekst, der kan implementeres i klinisk praksis – herunder vores e-læring, som vil blive udrullet i 2025.

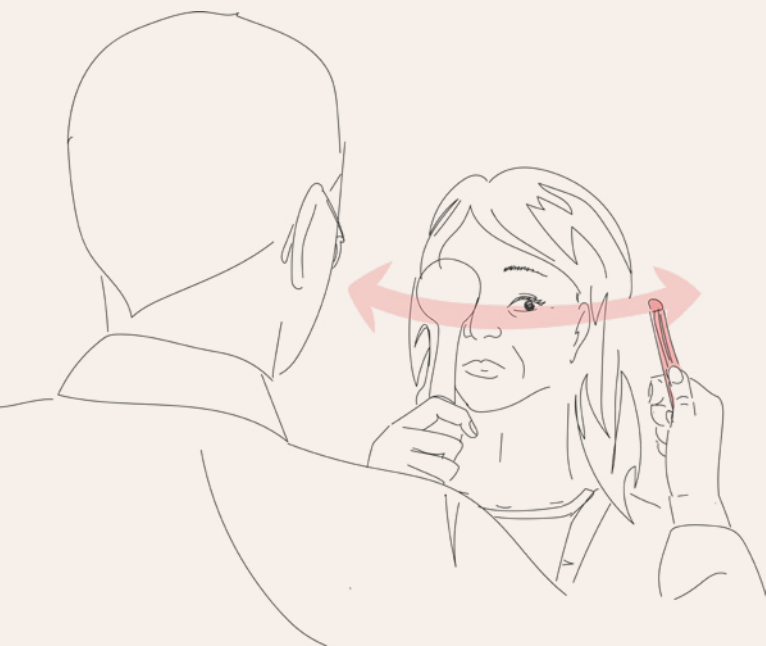
Foto: Maria Stove

Vi planlægger også at udvide vores indsats til at omfatte hele familien til personer med kommunikationsvanskeligheder. Det bygger på erkendelsen af, at en erhvervet hjerneskade påvirker hele familien, og at fagprofessionelle har brug for værktøjer til at støtte familien som helhed. Med fortsat fokus på dette vigtige område, ønsker vi at forbedre livskvaliteten for personer med kommunikationsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade og deres familier, samt at styrke de fagprofessionelles kompetencer i at håndtere disse udfordringer.

I efteråret 2024 hev vi tre dage ud af kalenderen til at arbejde sammen på tværs i Videnscenter for Neurorehabilitering. Målet var at producere tre nye faktaark og en guide om kommunikationsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade. Her er en af grupperne i gang med at indkredse gode råd til fagprofessionelle om mundtlig kommunikation ved afasi.

Synsrehabilitering

I 2024 afsluttede vi synsrehabilitering, som har været et strategisk indsatsområde for os siden 2021. Syns- og visuelle opmærksomhedsproblemer er en hyppig og ofte overset følge efter erhvervet hjerneskade, som kan have omfattende konsekvenser. Synet har en essentiel betydning ved mange aktiviteter i hverdagen som for eksempel madlavning, læsning og at færdes udendørs.

Vi igangsatte dette strategiske indsatsområde, fordi der i dansk praksis eksisterer forskellige opfattelser af begreberne syns- og visuelle opmærksomhedsproblemer. Derudover var det baseret på input fra fagprofessionelle om en uensartet praksis med hensyn til de undersøgelses- og vurderingsredskaber, som fagprofessionelle anvender, samt den genoptræning og rehabilitering, der tilbydes. For at adressere disse udfordringer iværksatte vi flere initiativer.

Vores indsats bestod blandt andet i en nordisk praksisafdækning, som i 2024 kulminerede i et velbesøgt webinar og to videnskabelige artikler om resultaterne af praksisafdækningen.

Nordisk praksisafdækning

Et centralt element i vores arbejde var en omfattende praksisafdækning gennemført i 2023. Praksisafdækningen blev udført som en spørgeskemaundersøgelse på neurologiske hospitalsafdelinger i Norge og Danmark.

I den norske del af undersøgelsen deltog **108 hospitalsansatte** fra forskellige professioner.

I den danske del af undersøgelsen deltog **143 fagprofessionelle**, primært ergo- og fysioterapeuter.

Undersøgelsen afslørede flere interessante resultater på tværs af de to lande:

- Respondenterne vurderede generelt, at de er 'begyndere' inden for synsområdet.
- De fleste oplyste, at de ikke har specifikke kurser eller uddannelse i screening af synsvanskeligheder.
- De hyppigst foretagne vurderinger af synsvanskeligheder omfattede synsfeltudfald, øjenmotoriske udfald og visuel neglekt.
- Information om synsvanskeligheder sker typisk gennem interview, patientjournal og observationer af dagligdagsaktiviteter, snarere end gennem standardiserede test.

I marts 2024 afholdt vi et webinar, hvor projektlederne bag praksisafdækningen, Trine Schow og Karin Spangsberg, gav deltagerne et smugkig ind i de første danske resultater fra undersøgelsen.

Barrierer

Undersøgelsen fandt flere barrierer for at identificere synsvanskeligheder. Disse inkluderer:

- Udfordringer som skyldes vanskeligheder med kognition og/eller kommunikation hos patienterne.
- Manglende viden hos de fagprofessionelle.
- Ressourcebegrænsninger og mangel på tid i løbet af arbejdsdagen.

Fremtidsperspektiver

Resultaterne af praksisafdækningen understreger behovet for flere tiltag inden for synsrehabilitering:

- Forbedret tværfagligt samarbejde.
- Øget vidensniveau og kompetenceudvikling for fagprofessionelle.
- Implementering af standardiserede vurderingsredskaber.

Der eksisterer beskrivelser af de monofaglige ansvarsopgaver, men der er behov for forbedret tværfagligt samarbejde, formel uddannelse af fagprofessionelle og implementering af standardiserede vurderingsredskaber i forhold til synsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade.

Året der gik

I 2024 har vi haft fart over feltet. Vi har sat fokus på at styrke vores faglige fællesskab og skabe ny viden, der kan komme fagprofessionelle i neurorehabiliteringen til gavn. Vores team er vokset, hvilket har givet os mulighed for at iværksætte flere vigtige initiativer.

Vi er især optaget af at gøre vores specialviden lettere tilgængelig. I året der gik, har vi afholdt en række velbesøgte arrangementer, herunder webinarer, kursusdage og et forskningssymposium, der alle bidrog til at fremme vidensdeling og netværk på tværs af fag og sektorer. Derudover har flere af

videnscentrets medarbejdere været aktive som undervisere rundt om i landet, hvilket har været med til at understrege vores rolle som en central formidler af viden inden for neurorehabilitering på tværs af fag og sektorer.

Et nyt format, som vi i 2024 har kastet os over, er udvikling af e-læringsforløb, som sigter mod at gøre viden om kommunikationsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade tilgængelig for fagprofessionelle i hele landet. Desuden har vores forskere og projektledere publiceret nye artikler og rapporter, som bidrager til ny viden inden for neurorehabilitering.

Udviklingen i antal genoptræningsplaner

I 2024 har Videnscenter for Neurorehabilitering ydet et væsentligt bidrag til at belyse udviklingen i antallet af genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau. Vores seneste dataopgørelse, som dækker perioden 2019-2023, giver indblik i tendenser og regionale forskelle på dette vigtige område i det tværsektorielle patientforløb.

Videnscentrets dataopgørelse: Et nødvendigt overblik

Vores dataopgørelse fra 2024 er unik, da den giver et samlet nationalt overblik over udviklingen i antallet af genoptræningsplaner til specialiseret rehabilitering. Dette overblik har tidligere manglet, hvilket har gjort det vanskeligt at vurdere, om nationale initiativer og anbefalinger har haft den ønskede effekt.

Opgørelsen viser en mindre stigning i antallet af genoptræningsplaner fra 2022. Dette kunne indikere en positiv udvikling, men det er vigtigt at fortsætte med at overvåge tendensen for at sikre, at alle patienter med behov får den rette henvisning.

Regionale og kommunale forskelle

En af de mest iøjnefaldende konklusioner fra dataopgørelsen fra 2024 er de store forskelle mellem de fem regioner, selv når der tages højde for indbyggertal. Det kan skyldes forskelle i den regionale organisering, men det rejser også spørgsmål om, hvorvidt der er ensartethed i tilbuddene på tværs af landet. Derudover viser data en betydelig variation i antallet af genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau, som de enkelte kommuner modtager. Det understreger behovet for at undersøge årsagerne til disse forskelle, så alle borgere har lige adgang til specialiseret rehabilitering, uanset bopæl.

Fremtidige perspektiver

Vores arbejde med at følge udviklingen i antallet af genoptræningsplaner er et vigtigt skridt i retning af at sikre, at alle patienter kan få den rette henvisning og dermed det bedst mulige udgangspunkt for rehabilitering.

Det er vores håb, at dataopgørelserne kan bidrage til en fortsat dialog om, hvordan processen omkring genoptræningsplaner kan styrkes på landsplan. Også i det nye sundhedslandskab efter reformen, hvor den specialiserede rehabilitering skal varetages regionalt. Vi opfordrer til fortsat opmærksomhed på området og til at bruge vores dataopgørelse som et redskab til at identificere områder, hvor der kan være behov for yderligere indsats eller justering af eksisterende praksis.

Fakta om genoptræningsplanen

Hvorfor er genoptræningsplanen vigtig?

Genoptræningsplanen er afgørende for at sikre et målrettet og sammenhængende forløb for patienter/borgere, som har behov for genoptræning efter udskrivelse fra sygehus. Genoptræningsplanen fungerer som en formel henvisning og er en patientrettighed, når der vurderes at være et behov for genoptræning, for eksempel hos personer med erhvervet hjerne- eller rygmærvsskade. En fyldestgørende genoptræningsplan kan have afgørende betydning for patientens videre rehabiliteringsproces og mulighed for at genvinde funktionsevne.

Betydningen af korrekt henvisning

Det er afgørende, at patienter henvises til det rette niveau af genoptræning. For patienter med behov for rehabilitering på specialiseret niveau er det særligt vigtigt, at genoptræningsplanen udarbejdes på en specialiseret afdeling, minimum på regionsfunktionsniveau, så patienterne får en kvalificeret vurdering og henvisning.

Genoptræningsplanens fire niveauer

1. Genoptræning på basalt niveau (almen genoptræning)
2. Genoptræning på avanceret niveau (almen genoptræning)
3. Genoptræning på specialiseret niveau
4. Rehabilitering på specialiseret niveau

Vores fokus i dataopgørelsen fra 2024 har været på det fjerde niveau, rehabilitering på specialiseret niveau, som typisk er målrettet patienter med komplicerede, omfattende, sjældne og/eller alvorlige funktionsevnenedsættelser.

Forskningssymposium om forskning i neurorehabilitering på tværs

Fredag den 6. september 2024 inviterede vi i samarbejde med Afdeling for Hjerne- og Rygmarvsskader på Rigshospitalet alle med interesse for forskning og udvikling i neurorehabiliteringen til at deltage i et forskningssymposium i Bodil Eskesen Centret på Rigshospitalet i Glostrup.

Alle forskere og udviklingspersoner med nyligt afsluttede eller igangværende projekter kunne indsende abstracts, og deltagere fra hele landet og alle sektorer var mødt op for at høre om den nyeste forskning og danne grobund for nye projektsamarbejder på tværs af sektorer. Patient- og brugerforeningerne: Hjernesagen, Hjerneskadeforeningen og RYK – Rygmarvsskadede i Danmark deltog også og bidrog til at dele viden fra et brugerperspektiv i stande og debatter.

Vi blev introduceret til tværsektoriel forskning, samarbejde og partnerskaber af Peter Bentsen, der er centerchef og adjungeret professor ved Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse. På forskningssymposiet blev der også uddelt priser for bedste mundtlige oplæg og bedste poster.

At lykkes med forskning i neurorehabilitering på tværs af sektorer er afgørende, når vi skal udvikle og afprøve nye indsatser, der kan være med til at hjælpe personer med en erhvervet hjerne- eller rygmarvsskade til at få den bedst mulige behandling og forløb – også efter udskrivelse. Derfor er det vores håb, at forskningssymposiet kan blive en tilbagevendende begivenhed.

Christina Kruuse, professor og overlæge, Afdeling for Hjerne- og Rygmarvsskader – Rigshospitalet og Anne Norup, videnscenterchef i Videnscenter for Neurorehabilitering:

”Vi har et stærkt ønske om, at både erfarne forskere og kommende forskerspirer fra hospitaler og kommuner kan få en inspirerende samarbejdsplatform med forskningssymposiet, der gør det muligt at skabe kontakter, udveksle ideer og danne partnerskaber, som kan drive ny forskning inden for neurorehabilitering fremad”.

Foto: Maria Støve

Nanna Scharff Poulsen, ph.d.-studerende ved Københavns Universitet, fik prisen for bedste mundtlige oplæg for projektet 'Assisted leg cycle exercise of wheelchair users with cerebral palsy', som hun gennemfører i samarbejde med Elsass Fonden og Copenhagen Neuromuscular Center på Rigshospitalet.

Foto: Maria Stove

Fagkonference om børn og unge med erhvervet hjerneskade

Omkring 100 fagprofessionelle og ledere var tirsdag den 29. oktober med til at drøfte fremtiden for børn og unge med erhvervet hjerneskade i Region Hovedstaden. Fagkonferencen blev åbnet af Christoffer Buster Reinhardt, der er formand for sundhedsudvalget i Region Hovedstaden.

”Vi taler alt for lidt om børn og unge med erhvervet hjerneskade. Prøv lige at tænke på nogle bristede drømme. Bristede livsforudsætninger. Og de ændrede familierutiner og mønstre, det giver, når der er et barn med en erhvervet hjerneskade i familien. Jeg synes, at vi skylder at gøre en ekstra indsats for de børn og unge,” påpegede Christoffer Buster Reinhardt på konferencen.

Formålet med fagkonferencen var dels at sætte fokus på og dels at præsentere opgave- og ansvarsfordeling på hjerneskadeområdet for børn og unge i Region Hovedstaden. Herunder præsentation af den kommende børne- og ungefunktion for neurorehabilitering. Region Hovedstaden har finansieret den nye børne- og ungefunktion på Rigshospitalet med en fast årlig

bevilling fra 2025, hvilket skal være med til at sikre, at børn og unge med erhvervet hjerneskade får specialiseret tværprofessionel vurdering af, hvilken rehabilitering de har behov for.

Den nye ambulante børne- og ungefunktion oprettes på baggrund af et flerårigt udviklingsprojekt, som Videnscenter for Neurorehabilitering har gennemført for Region Hovedstaden med Hjerneskadecenter Virum som en vigtig samarbejdspartner.

På fagkonferencen gav børneneuropsykolog Lone Fjeldborg fra Hjerneskadecenter Virum deltagerne

indblik i forskningsresultater og erfaringer fra praksis. Vi fik et forældreperspektiv ved Eva Helene og Christopher Bruun og Victor Perez, der er henholdsvis forældre og far til et barn/ung med en erhvervet hjerneskade. Der blev også fra forskellige perspektiver sat ord på, hvad vi som fagprofessionelle skal være særligt opmærksomme på, når et barn eller en ung bliver ramt af en skade på hjernen – og familien bliver kastet ud i et måske længevarende rehabiliteringsforløb.

Fagkonferencen følges i 2025 op med et webinar, som giver en introduktion til den nye børne- og ungefunktion på Rigshospitalet.

Foto: Maria Støve

Gode pointer fra fagkonferencen:

I et neurorehabiliteringsforløb for børn og unge er det vigtigt at huske:

- Livssituationen ændres i takt med, at barnet bliver ældre, og det samlede neurorehabiliteringsforløb kan være langvarigt.
- Hele familien rammes og skal involveres løbende.
- Et typisk neurorehabiliteringsforløb for børn er præget af flere overgange, hvor mange forskellige fagpersoner er involveret.
- Tryghed i overgangene er afgørende for et godt forløb.

Bag kulissen i 2024: Teamindsats sikrer vellykkede arrangementer

Videnscentrets arrangementer ville ikke være mulige uden en samlet indsats fra alle medarbejdere. Det er den systematiske planlægning og det strukturerede samarbejde, der sikrer, at hvert arrangement bliver så god en oplevelse som muligt for deltagerne.

Hvad enten vi afholder en temadag, et webinar eller et kursusforløb er det resultatet af en koordineret indsats fra et sejt team. Forberedelserne begynder ofte måneder i forvejen. Der skal

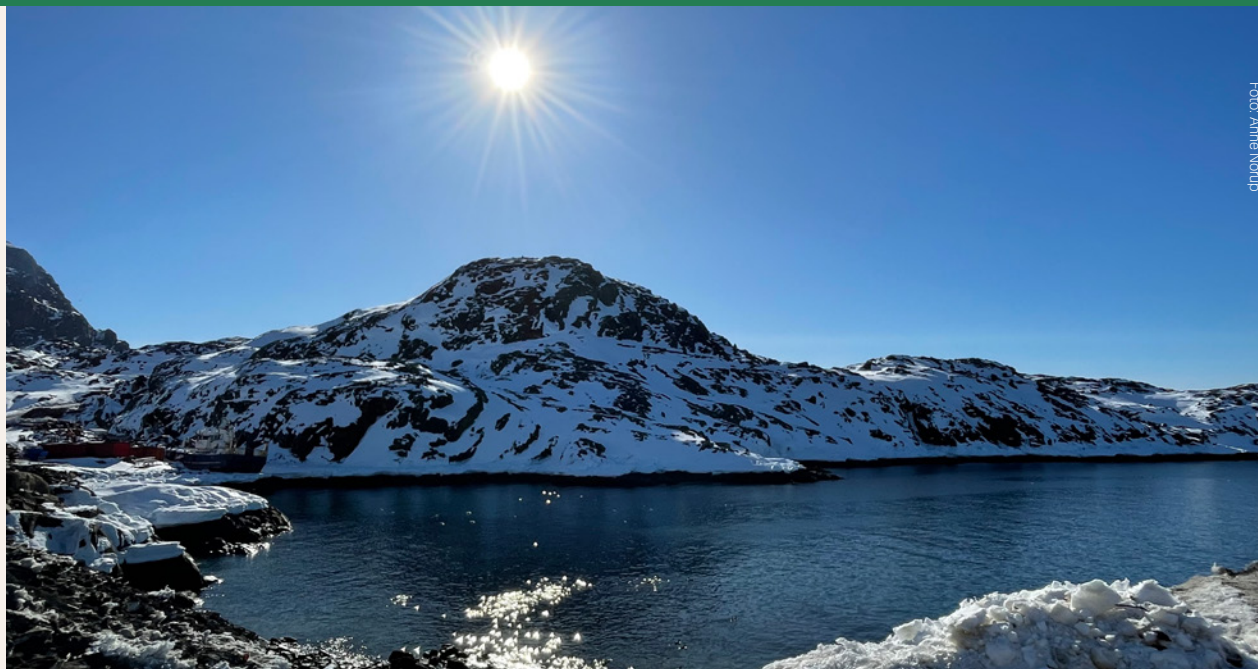
udarbejdes et fagligt program, skabes opmærksomhed om arrangementet, håndteres tilmeldinger, koordineres med oplægsholdere og bestilles lokaler samt forplejning. Derudover skal kursusmateriale udarbejdes og trykkes, og præsentationer gøres klar. Hver eneste detalje gennemgås for at sikre, at alt er på plads.

Når arrangementet løber af stablen, arbejder medarbejderne målrettet for at sikre, at alt forløber så velsmurt som muligt. På selve dagen er teamet i

gang fra tidlig morgen for at gøre lokalet klar, sørge for at navneskilte og materialer er tilgængelige og for at kunne byde deltagerne velkommen. Nogle medarbejdere tjekker lyd- og it-udstyr, mens andre håndterer registrering og spørgsmål fra deltagerne. Løbende sikres det, at oplægsholderne har alt nødvendigt materiale, og at der er styr på forplejningen og rigelig kaffe. Nogle gange støder vi på små udfordringer – mikrofoner, som ikke virker, webinarlink, der driller, eller for lidt mælk til kaffen, men vi forsøger altid at løse det på bedste vis.

Foto: Maria Stove

Ekstern undervisning i Grønland

I august 2024 var videnscenterchef Anne Norup inviteret til Grønland for at undervise pårørende til personer med en erhvervet hjerneskade. Kurset bestod af en blanding af undervisning og gruppedrøftelser, hvor der var rig mulighed for at drøfte erfaringer med andre pårørende. Deltagerne fik over tre dage indblik i, hvordan hjernen fungerer, og hvilke sygdomme der kan påvirke hjernens funktion. De blev introduceret til de mest almindelige symptomer efter erhvervet hjerneskade, og hvordan familien kan tackle disse i hverdagen.

Det var blandt andet følger som hukommelsesvanskeligheder, afasi, neglekt, adfærd ændringer og naturlige følelsesmæssige reaktioner som for eksempel depression, deltagerne blev introduceret til. Desuden fik de gode råd til, hvordan de bedst muligt kan støtte og kommunikere med personen med erhvervet hjerneskade.

Kurset for pårørende blev afholdt af handicapcentret Pissassarfik i den grønlandske by Sisimiut. Pissassarfik er et landsdækkende handicapcenter, som tilbyder faglig vejledning, rådgivning, kurser,

undervisning og træning i forhold til fysiske, psykiske, sproglige og kognitive handicap. Pissassarfik fungerer også som videnscenter, og der er dermed mange paralleller til vores arbejde i Videnscenter for Neurorehabilitering.

Anne Norup har tidligere besøgt Pissassarfik for at undervise støttepersoner, der arbejder med borgere med erhvervet hjerneskade, og i foråret 2025 vender hun tilbage for at undervise i konsekvenser af erhvervet hjerneskade, blandt andet kommunikationsvanskeligheder sammen med audiologopæd Jytte Isaksen. Vi håber, at kurserne kommer til at gøre en væsentlig forskel for de grønlandske borgere med erhvervet hjerneskade, deres familier og støttepersonerne.

Nyt hold på Master i Neurorehabilitering

Udsigten var uovertruffen fra Maersk Tårnet på Panum, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, på Københavns Universitet. Det samme var humøret og motivationen hos de 24 nye studerende på Master i Neurorehabilitering, som havde første studiedag torsdag den 5. september 2024.

Mange forskellige faggrupper er repræsenteret på det nye hold – heriblandt neurologer, sygeplejersker, ergo- og fysioterapeuter, professionsbachelorere i ernæring og sundhed og en enkelt audiologopæd. Alle arbejder i praksis med neurorehabilitering på regionale arbejdspladser, i kommunerne og i private virksomheder.

Første semester bød på introduktion til neurorehabilitering, gruppearbejde og grundlæggende teori. I 2025 skal de studerende dykke mere ned i det neurobiologiske grundlag for neurorehabilitering og neuroplasticitet. Undervisningen varetages af Institut for Neurovidenskab på Københavns Universitet samt nationale og internationale

De studerende blev budt velkommen af studieleder Rasmus Frisk (mf.) og to af underviserne, Helle Hüche Larsen (tv.) og Frederik Dornonville de la Cour (th.).

gæsteforelæsere, som alle er specialister inden for neurorehabilitering. Videnscenter for Neurorehabilitering bidrager både som undervisere og som kursusansvarlige på studiet.

Vi glæder os meget til at følge de studerendes proces og udvikling over de kommende år.

Master i Neurorehabilitering er tilrettelagt som et toårigt deltidstudium, der kan gennemføres sideløbende med et fuldtidsarbejde. Studiet er målrettet fagprofessionelle, som arbejder med neurorehabilitering.

Foto: Maria Stove

FITS bliver til FITS 2.0

Familie Intervention efter Traumatisk Skade (FITS) er på vej i en 2.0 version. Den nye, justerede version er baseret på resultaterne fra et forskningsprojekt, som afprøvede effekten af interventionen FITS, herunder de medvirkende familiers erfaringer.

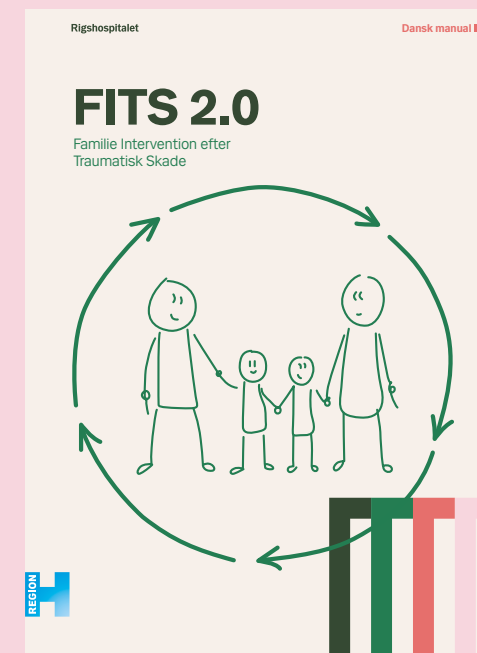
Forskningsprojektet viste, at familiemedlemmer til personer med erhvervet hjerneskade eller rygmærskade oplevede forbedret livskvalitet og lavere belastning efter at have modtaget interventionen, der blev afprøvet i et kontrolleret studie. På baggrund af disse resultater har vi i 2024 arbejdet med at justere og udvikle FITS 2.0.

Formålet med at udvikle en justeret version af FITS, en FITS 2.0-manual, har været at bruge alle de gode erfaringer, som vi har fået i forbindelse med gennemførelsen af forskningsprojektet.

Herudover også sikre, at FITS 2.0 indeholder netop de komponenter, som har haft god effekt og fået positiv feedback fra familierne. I processen er det vigtigt at kende de 'aktive ingredienser' i behandlingen, så de kan videreføres i den nye manual.

I 2025 afholder videnscentret en workshop i FITS 2.0, hvor der undervises i teknikkerne. Deltagerne i workshoppen vil også modtage en trykt version af manualen.

"Lige siden arbejdet med FITS begyndte for flere år siden med bevillinger fra Offerfonden og Østifterne, har målet været at gøre manualen anvendelig for flere fagprofessionelle, så flere familier kan få glæde af den indsats. Det er derfor en betydelig milepæl, at vi er på vej til at afholde den første workshop i metoden, og det glæder jeg mig rigtig meget til," fortæller videnscenterchef Anne Norup.

FITS er en manualbaseret intervention, der består af 8 sessioner, hvor familien og de nærmeste pårørende inddrages som en aktiv del af neurorehabiliteringen. FITS fokuserer derfor på at arbejde med de forandringer – der følger i en familie – efter en skade på hjerne eller rygmær.

Pårørende i fokus på vidensdage

Hvordan sikrer vi bedre inddragelse af pårørende i sundheds-væsenet? Det spørgsmål var i fokus på vores vidensdage 23. og 24. april 2025. Her blev det drøftet, hvordan fagprofessionelle kan styrke samarbejdet med pårørende, som ofte står med nye opgaver og ansvar. Temadagen bød på oplæg fra en række eksperter, der delte erfaringer og redskaber til at styrke inddragelse og samarbejde med pårørende. Blandt oplægsholderne var Kristine Halling Kehlet, Rikke Guldager, Mia Moth Wolffbrandt, Annemette Lundmark Jensen og Marianne Rolin. Dagen efter blev der dykket ned i måleredskabet 'Caregiver Burden Scale' med stort engagement fra 34 kursister fra hele landet. Her fik kursisterne indblik i pårørendes følelsesmæssige reaktioner, belastninger og behov og en introduktion til måleredskabet.

Foto: Maria Stove

To æresmedlemmer i VNR

I april 2024 kunne vi fejre, at vi nu har hele to æresmedlemmer under samme tag i videnscentret. To af vores faglige fyrtårne blev nemlig udnævnt til æresmedlemmer af hver deres faglige selskab/forening for betydningsfulde bidrag til udviklingen af hver deres respektive område. Først blev Jytte Isaksen udnævnt som æresmedlem af ALF (Audiologopædisk Forening) som anerkendelse for en særlig indsats inden for audiologopædi og forskning i kommunikationsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade. Kort tid efter fulgte Karin Spangsberg Kristensen, som blev hædret som æresmedlem af Dansk Selskab for Neurorehabilitering for sit dedikerede arbejde inden for neurorehabilitering med særligt fokus på at skabe mere sammenhængende patientforløb.

Valideret dansk version af Caregiver Burden Scale

Vi har i 2024 valideret den danske udgave af måleredskabet Caregiver Burden Scale og udviklet et scoringsprogram, som gør det lettere i klinisk praksis at lave en korrekt scoring af resultater fra spørgeskemaet. Caregiver Burden Scale måler den subjektive belastning hos pårørende til kroniske sygdomme eller funktionsnedsættelser. I forskning er spørgeskemaet blandt andet blevet anvendt til pårørende til personer med stroke, demens, traumatisk hjerneskade og andre sygdomme med langvarige følger. Spørgeskema, brugervejledning og scoringsprogram ligger i værktøjsskassen på vnr.dk og gør det samlet set lettere at identificere sårbare pårørende. Den danske validerede version af Caregiver Burden Scale er udgivet i det videnskabelige tidsskrift Journal of Rehabilitation Medicine.

Nystiftet hjerneråd arbejder for national hjerneplan

Hver femte dansker får en hjernesygdom i løbet af livet. Der medfører en høj risiko for langtidsfølger, øget dødelighed, og det har store konsekvenser for både den enkelte, de pårørende og for samfundet. I juni 2024 gik en række institutioner og organisationer, heriblandt Videnscenter for Neurorehabilitering, sammen om at stifte Hjernerådet i Danmark. Hjernerådets formål er at arbejde for bedre hjernesundhed for hele befolkningen ved at arbejde hen imod en national handleplan, som skal sikre bedre udredning, behandling, forskning og forebyggelse af hjernesygdomme. Inspirationen til Hjernerådet i Danmark stammer fra det norske hjerneråd, som har spillet en central rolle i udarbejdelsen af en national hjerneplan i Norge, som nu er en del af landets finanslov.

Arbejdsgruppe med værdifulde input fra klinisk praksis

Vi samlede vores adhoc-arbejdsgruppe med repræsentanter fra både hospitaler og kommuner den 22. august 2024 for at få input til, hvordan vi bedst muligt kan løfte vores nye strategiske indsatsområde om kommunikationsvanskeligheder, der hvor behovet er størst. Mødet resulterede i mange gode idéer til det videre arbejde. En af de vigtige pointer, som kom frem, er at der i klinisk praksis er brug for mere træning i samtalestøtte teknikker tilpasset en dansk kontekst. Mødet blev faciliteret af Jytte Isaksen fra Videnscenter for Neurorehabilitering og Mia Loft fra Afdeling for Hjerne- og Nervesygdomme, Rigshospitalet, som begge arbejder med at udbrede viden om kommunikationsvanskeligheder hos personer med erhvervet hjerneskade til fagprofessionelle.

Foto: Maria Stove

Ulighed i sundhed på temadag for hjerneskadekoordinatorer

Vi var selvfølgelig med, da 100 hjerneskadekoordinatorer og medlemmer af hjerneskadeteams mødtes til temadag om ulighed i sundhed i de smukke omgivelser ved Vejle fjord Rehabilitering den 16. september 2024. Vores udsendte medarbejdere, Linda Sundekilde og Anja Magnussen, havde taget turen til Vejle for at fortælle om Videnscenter for Neurorehabilitering og dele ud af vores faktaark, flyers og andre materialer. Det blev til mange gode snakke om, hvem vi er, hvad hjerneskadekoordinatorerne og hjerneskadeteams kan bruge os til, og hvad der fylder for dem ude i praksis. Temadagen var en del af Hjernesagens og TrygFondens samarbejde om ulighed i sundhed på strokeområdet med fokus på understøttelse af udsatte og sårbare borgere.

Nye faktaark om kommunikationsvanskeligheder

Vi rundede året af med at udgive tre nye faktaark, som giver en introduktion til forskellige typer af kommunikationsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade. Det er vigtigt, at alle fagprofessionelle, som arbejder med neurorehabilitering, har en grundlæggende viden om kommunikationsvanskeligheder, og vi håber, at vores faktaark kan være med til at give et godt indblik i de vigtigste aspekter. De tre nye ark består af et generelt ark, som introducerer de forskellige typer af kommunikationsvanskeligheder, som ses efter erhvervet hjerneskade, og to ark, som tager specifikt fat i afasi og kognitive kommunikationsforstyrrelser – og hvordan det kommer til udtryk. Faktaarkene er udarbejdet til fagprofessionelle, som i deres arbejde møder personer med kommunikationsvanskeligheder og deres pårørende.

Nøgletal

Året 2024 har været præget af stor aktivitet og bred opbakning til vores arrangementer. Det glæder os at se, hvordan vores arbejde når ud til fagprofessionelle i hele landet.

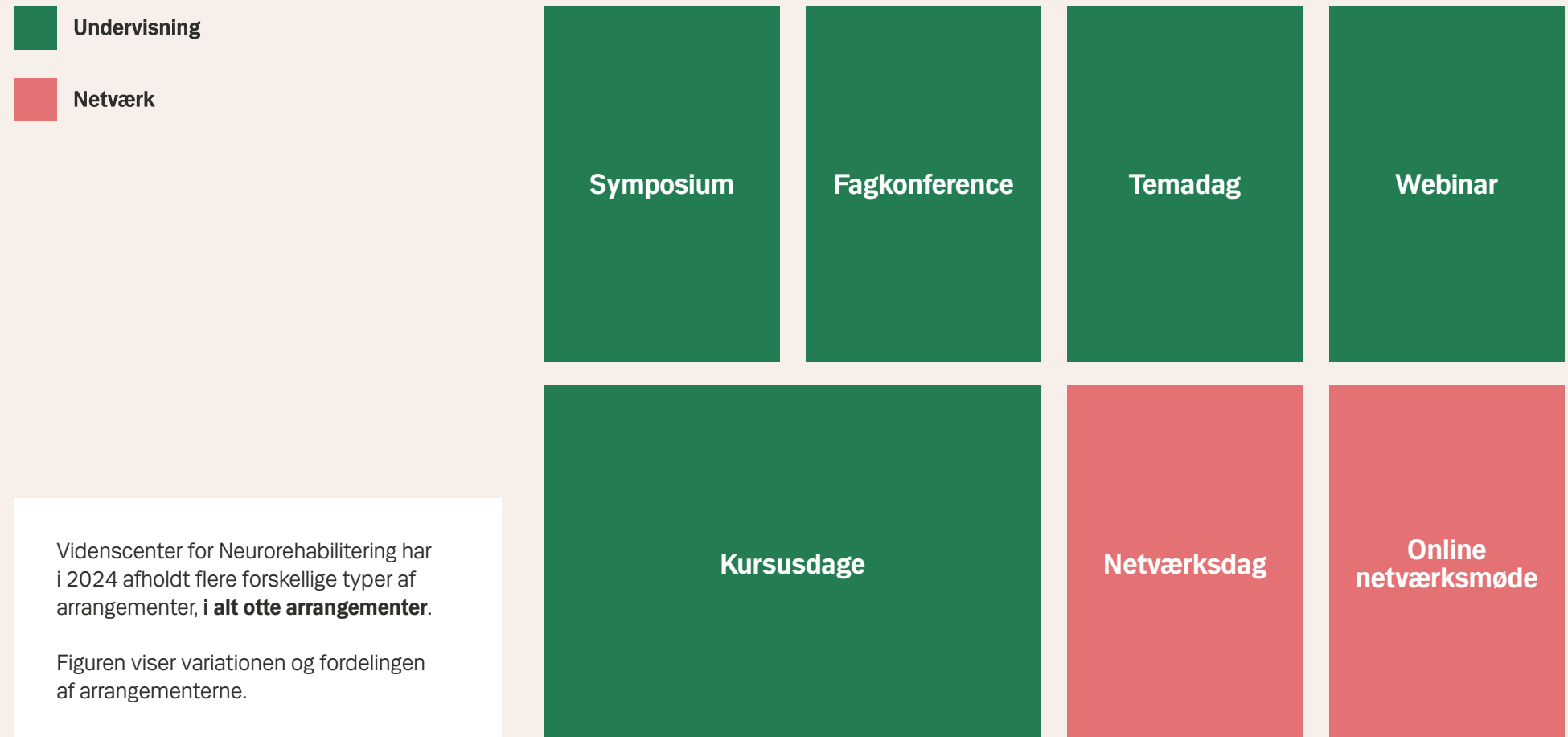
Vores webinarer og kurser har tiltrukket deltagere fra en bred vifte af faggrupper og sektorer. Særligt værd at bemærke er den høje deltagelse fra en lang række af landets kommuner, men også regionale arbejdspladser. Vi er glade for, at vores viden bredes ud på tværs.

Vi har set en stigning i antallet af deltagere på vores online arrangementer, hvilket understreger behovet

for fleksible læringsmuligheder. Samtidig har vores fysiske kurser, temadage og symposier fortsat været velbesøgte, hvilket vidner om værdien af personlig kontakt og direkte erfaringsudveksling. Vi ser også en stigende interesse fra studerende, udviklingspersonale og forskere, hvilket lover godt for fremtidens neurorehabilitering.

Vores nøgletal bekræfter os i, at vores arbejde med at formidle viden og skabe netværk på tværs gør en betydningsfuld forskel i praksis, og at vores indsats for at nå ud i alle dele af landet bærer frugt. Vi ser frem til at bygge videre på denne positive udvikling i de kommende år.

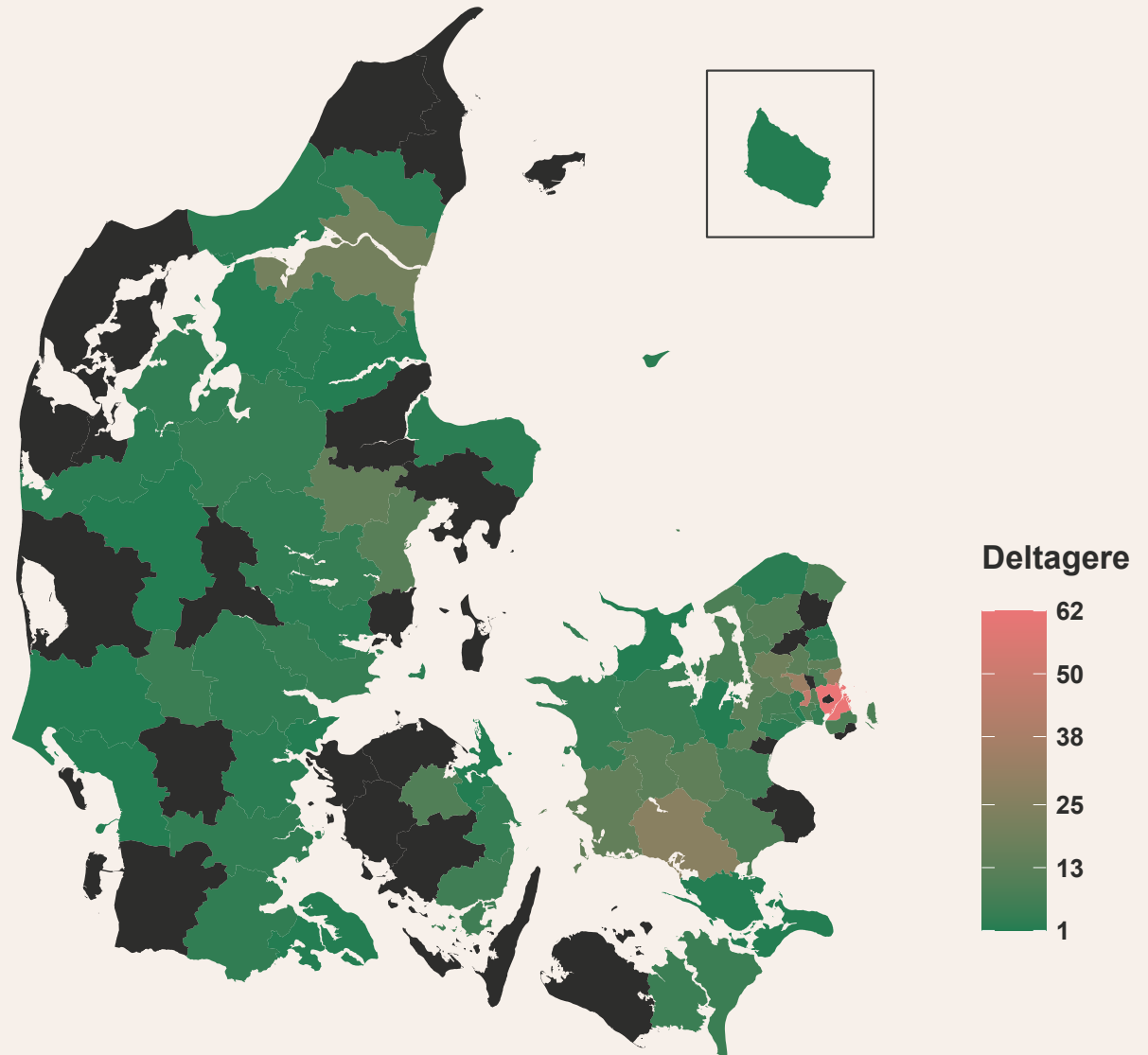
Vores arrangementer i 2024

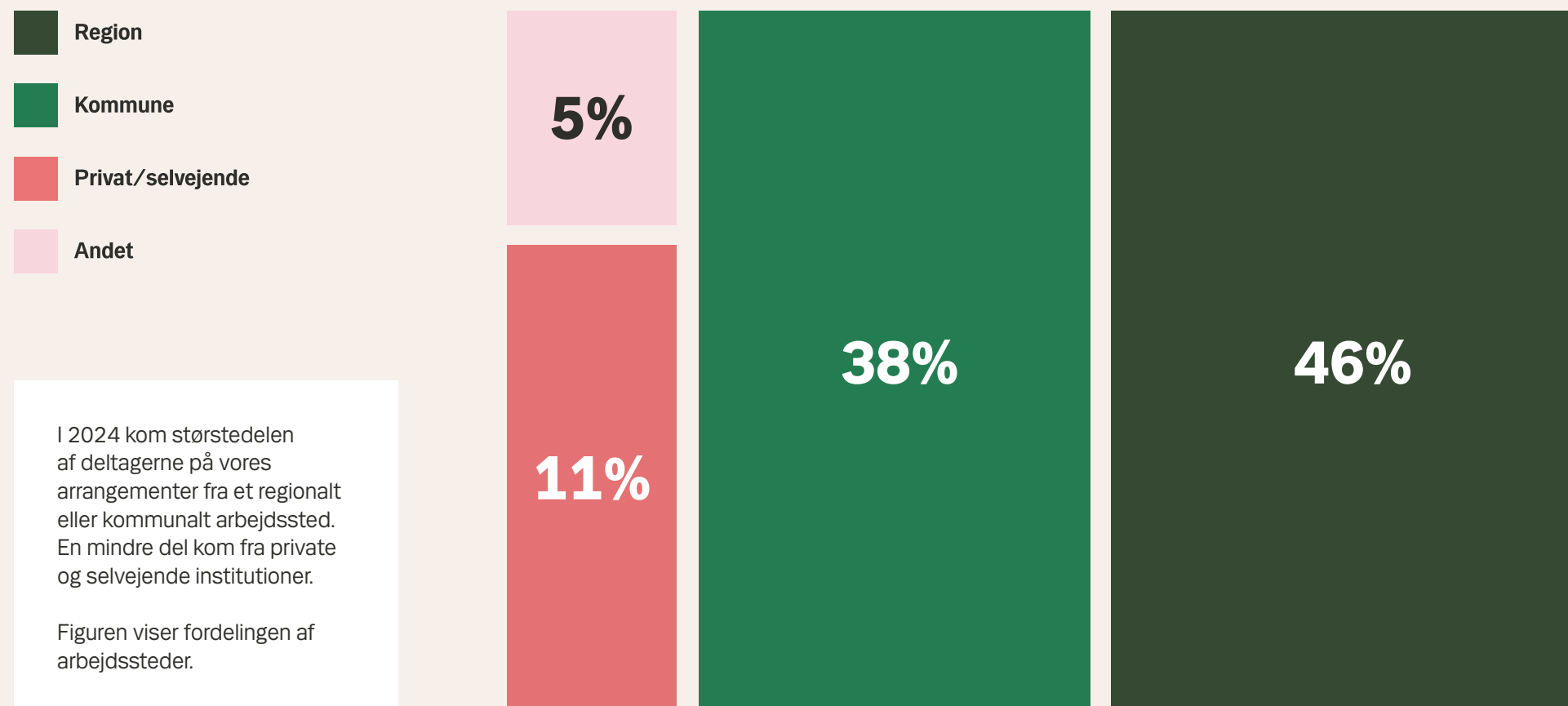
Deltagere 2024: Geografi

I 2024 var der **over 600 deltagere** til vores arrangementer fra arbejdspladser i **68 ud af 98 kommuner***. Derudover var der deltagere fra Norge. Kortet viser fordelingen af de danske deltagere.

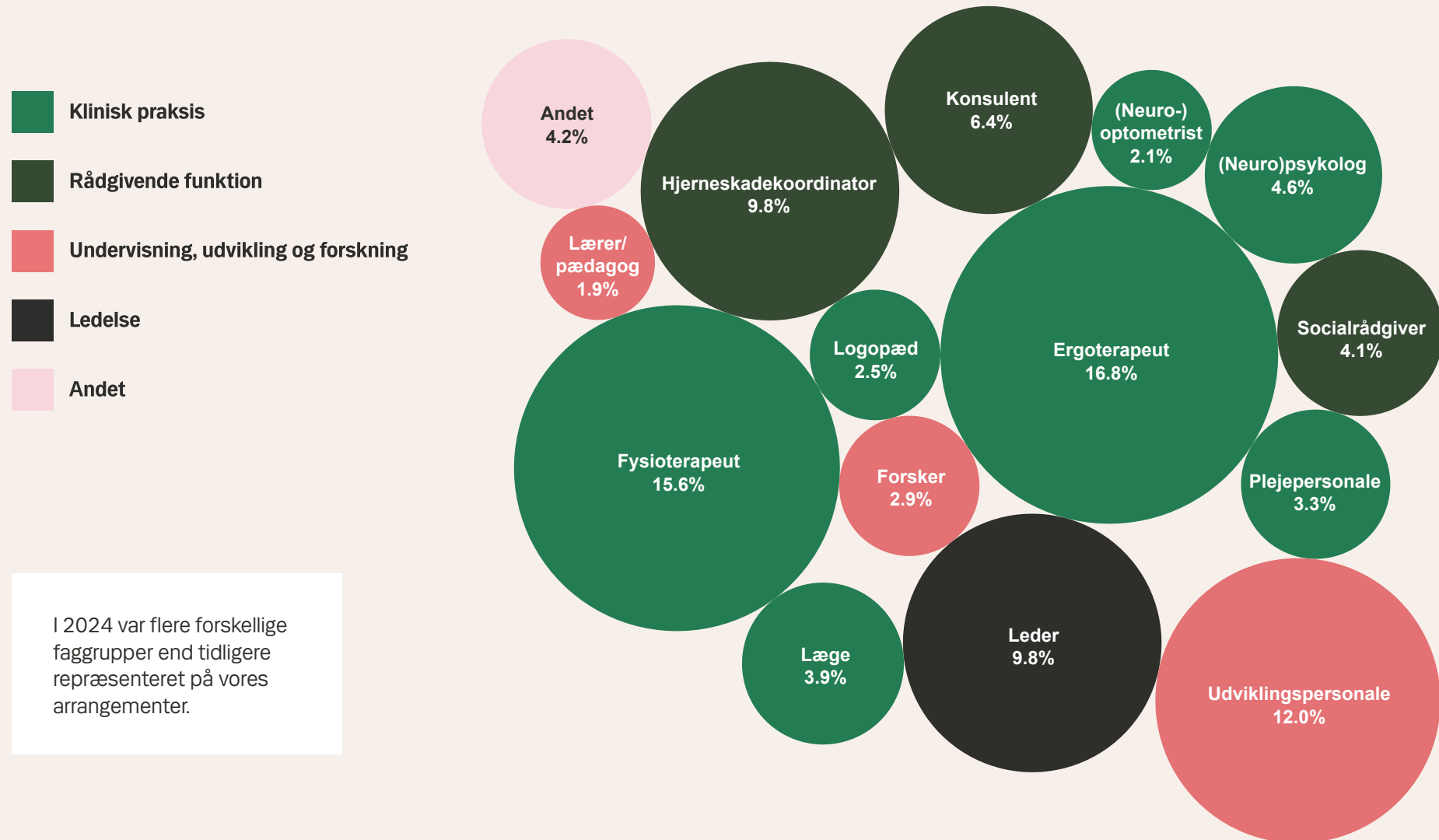
*Opgjort ud fra, hvilke kommuner deltagernes arbejdspladser ligger i.

Deltagere 2024: Arbejdssteder

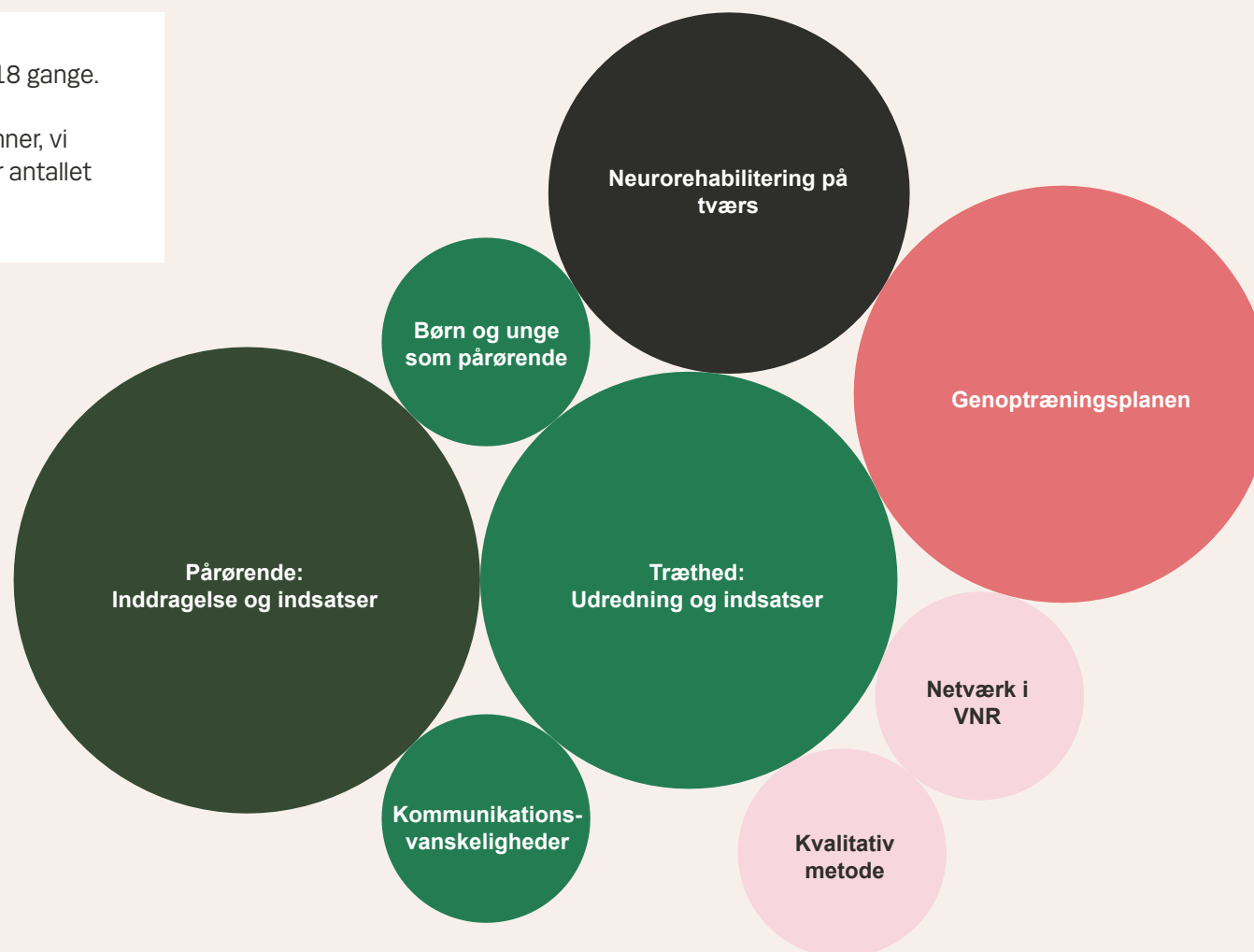
Deltagere 2024: Faggrupper

Ekstern undervisning i 2024

I 2024 var vi ude at undervise eksternt i alt 18 gange.

Figuren viser fordelingen af de forskellige emner, vi underviste i. Størrelsen på cirklerne afspejler antallet af gange, vi underviste i emnet.

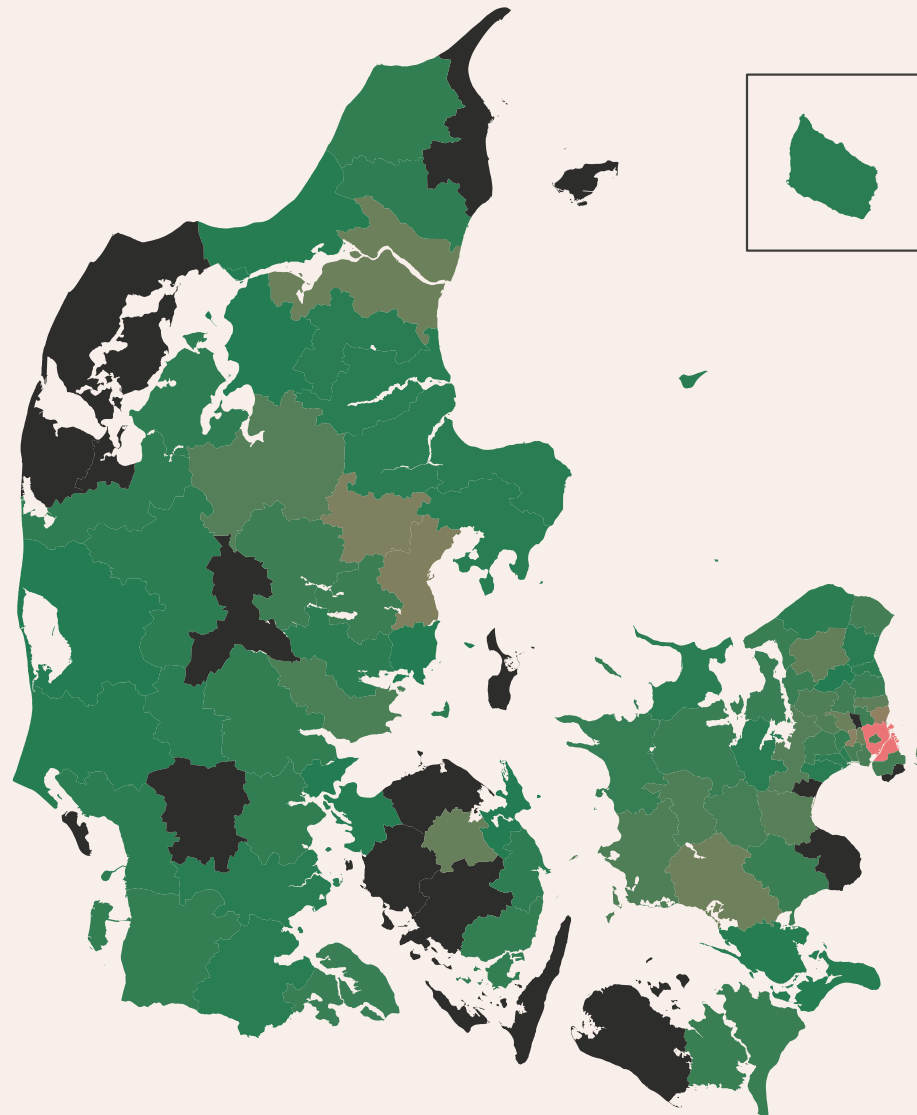
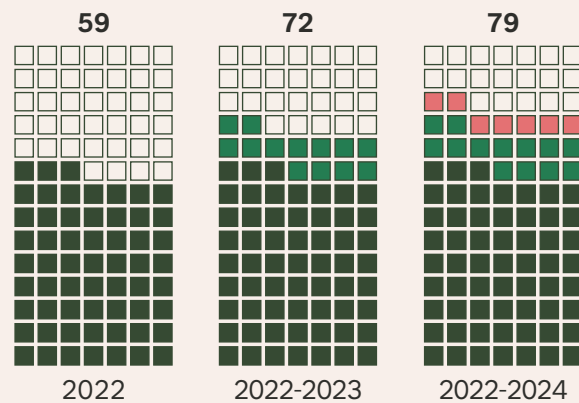

Deltagere 2022-2024: Geografi

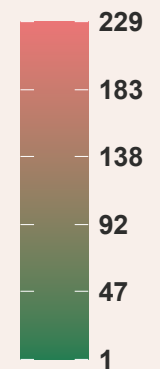
I årene 2022-2024 har deltagere fra **arbejdspladser i 79 ud af 98 kommuner** deltaget i vores arrangementer. Det svarer til **mere end 80 procent** af kommunerne.

*Opgjort ud fra, hvilke kommuner deltagernes arbejdspladser ligger i.

Geografisk rækkevidde – akkumuleret over tre år:

Deltagere

Samarbejde

I Videnscenter for Neurorehabilitering kan vi kun lykkes med vores mission gennem stærke samarbejder med faglige miljøer og engagerede patient- og brugerorganisationer.

Et af årets højdepunkter var vores første specialistkursus i neuropsykologi, som vi udbød i samarbejde med Afdeling for Hjerne- og Nervesygdomme, Rigshospitalet. Kurset mødte stor interesse og tilslutning, hvilket understreger behovet for specialiseret viden inden for neurorehabilitering og neuropsykologi. Vi har også arbejdet tæt sammen med Hjerneskadecenter Virum, hvilket har resulteret i betydelige fremskridt inden for neurorehabilitering til børn og unge med erhvervet hjerneskade i Region Hovedstaden.

Vi sætter også stor pris på vores samarbejde med patient- og brugerorganisationerne. Deres deltagelse i blandt andet vores forskningssymposium, afholdt i fællesskab med Afdeling for Hjerne- og Rygmarvsskade, Rigshospitalet, bidrog med uvurderlige perspektiver fra dem, som vores arbejde i sidste ende er til for – og skal være til gavn for.

Ikke mindst er vi glade for vores samarbejde med landets hjerneskadekoordinator, som yder en uvurderlig indsats som nøglepersoner i det tværfaglige og tværsektorielle forløb. Disse samarbejder er ikke blot værdifulde – de er afgørende for vores evne til at skabe reel forandring og mere sammenhængende forløb i neurorehabiliteringen.

Foto: Privatfoto

Hjerneskadekoordinatorfunktionen er vigtig i neurorehabiliteringen, da det er med til at understøtte et sammenhængende forløb. Erhvervet hjerneskrade kan medføre komplekse forløb og involvere mange forskellige aktører. Hjerneskadekoordinatoren er med til at sikre den rette hjælp ved blandt andet at koordinere forløbet og samarbejdet med kommune og hospital.

Nanna Hoffgaard Voldsgaard er hjerneskrade-koordinator i Gladsaxe Kommune. Vi har spurgt hende, hvad vi som videnscenter kan bidrage med til hendes arbejde.

Samarbejde med kommunernes hjerneskradekoordinators

På hvilken måde er det værdifuldt for hjerneskradeområdet, at der er videnscentre, som har fokus på neurorehabilitering?

"Jeg oplever, at I spiller en afgørende rolle i udviklingen af neurorehabiliteringsområdet, da I skaber og formidler viden, der går på tværs af sektorer. Det bidrager til at sikre en mere sammenhængende og evidensbaseret praksis, hvor forskellige faggrupper og sektorer kan trække på den nyeste forskning og bedste praksis".

"Den tværsektorielle tilgang gør det muligt at skabe fælles forståelse og kan være med at skabe nye retningslinjer på tværs af kommunale, regionale og specialiserede tilbud. Desuden oplever jeg, at der bliver lyttet til videnscentrenes anbefalinger, hvilket gør dem til en vigtig aktør i udviklingen af feltet. For mit arbejde som hjerneskradekoordinator betyder det, at jeg løbende kan holde mig opdateret og blive klædt på med den nyeste viden, så jeg bedre kan koordinere og tilrettelægge komplekse forløb for borgerne".

Hvad betyder det for området, at vi har mulighed for at samarbejde og dele viden på tværs af sektorer på denne måde?

"Muligheden for at samarbejde og dele viden på tværs af sektorer har stor betydning for udviklingen af neurorehabiliteringsområdet. Det sikrer, at vi

som fagprofessionelle arbejder ud fra en fælles referenceramme, hvor vi trækker på den nyeste viden og erfaringer fra forskellige faggrupper og organisationer".

Hvad har det betydet for dig i din funktion som hjerneskradekoordinator, og hvad kunne du ønske fra os fremover?

"Jeg har blandt andet deltaget i temadage om børn og voksne som pårørende, hvilket har givet mig nye perspektiver og konkrete redskaber, som jeg kan bruge i mit daglige arbejde. At forstå pårørendes rolle bedre og kunne støtte dem mere målrettet har haft en direkte positiv effekt på min funktion som koordinator. Fremadrettet kunne jeg ønske mig endnu flere muligheder for at dykke ned i flere områder inden for neurorehabilitering – gerne gennem workshops, netværksmøder eller temadage med fokus på aktuelle udfordringer i praksis. Det kunne for eksempel være evidens bag de forskellige kognitive rehabiliteringstilgange".

FAKTA: Størstedelen af landets kommuner har en hjerneskradekoordinator ansat, faktisk hele 94 ud af 98 kommuner – nogle af dem har også en hjerneskradekoordinator for børn og unge.

Samarbejde om specialistkursus for neuropsykologer

Fra april til september 2024 havde vi fornøjelsen af at kunne afholde et specialistkursus for neuropsykologer om neurorehabilitering med særlig fokus på intervention i samarbejde med Afdeling for Hjerne- og Nervesygdomme på Rigshospitalet. Kurset samlede omkring 35 engagerede kursister og strakte sig over fem undervisningsdage fra april til september.

Her fortæller ledende neuropsykolog Kristoffer Petterson fra Afdeling for Hjerne- og Nervesygdomme, hvilke fordele han ser ved at kunne samarbejde på tværs på denne måde.

”Ved at samarbejde om at få et stort specialistkursus op at stå, udnytter vi, hvad vi hver især er gode til, og vi får skabt noget sammen, som vi ville have svært ved at opnå hver for sig. Jeg har oplevet videnscentret have god erfaring med planlægning, administration og kendskab til regler, som hører til større kursusaktivitet samt kvalitetssikring og evaluering af det faglige indhold. Fra afdelingens side har vi bidraget med vores viden og kliniske ekspertise og er meget tilfredse med resultatet. Så meget, at vi planlægger at gentage succesen,” siger Kristoffer Petterson.

Specialistkurset udgør de obligatoriske 30-timers teori i neurorehabilitering på specialiseringsmodulet til specialistuddannelsen i klinisk neuropsykologi.

Kursuslederne, videnscenterchef Anne Norup (tv) og ledende neuropsykolog Kristoffer Petterson, Afdeling for Hjerne- og Nervesygdomme, Rigshospitalet (th) påpeger, at mentale ændringer og kognitive forstyrrelser ofte ses efter hjerneskade. Det øger kompleksiteten i et rehabiliteringsforløb, og neuropsykologisk specialviden er derfor vigtig for den samlede kvalitet i neurorehabiliteringen.

Foto: Maria Støve

På de to første kursusdage i foråret 2024 blev kursisterne introduceret til neurorehabiliteringens struktur og faser og ført igennem emnerne bevidsthedssvækkelse, neuropædagogik og tværfagligt samarbejde ved specialist i klinisk neuropsykologi og lektor Anders Degn Pedersen.

Det dækker blandt andet emnerne: Struktur og faser i behandlingssystemet, rehabilitering af specifikke forstyrrelser, det tværfaglige samarbejde og arbejde med pårørende.

”Udover at udvikle kursisternes neuropsykologiske kompetencer håber jeg, specialistkurset er med til at styrke det faglige og kollegiale fællesskab, uanset hvilken fase af neurorehabiliteringen kursisterne arbejder med. At deltage i et kursus som dette giver muligheder for at tale sammen på tværs, danne nye netværk, samarbejdsflader og udveksle erfaringer, hvilket alt sammen er med til at løfte området til gavn for patienter og borgere,” siger Kristoffer Petterson.

Foto: Maria Støve

Samarbejde med patient- og brugerorganisationer i 2024

Foto: Privatfoto

Hjerneskadeforeningen

Stine Pokorny Harbech, unge- og udviklingschef, Hjerneskadeforeningen

"Der er rigtig mange vigtige samarbejdsflader mellem videnscentret og Hjerneskadeforeningen, og det er alt sammen med til at løfte området. Der er en kæmpe styrke, at vi bringer noget forskelligt inden for det samme område.

Jeg kan personligt hente en masse faglighed og viden hos videnscentret, og vi i Hjerneskadeforeningen kan bidrage med vores erfaringer fra vores arbejde med brugerne. Vi er gode til at sparre med hinanden og se på, hvad vi sammen kan gøre for at hjælpe bedst muligt.

Børn og unge med erhvervet hjerneskade er et vores fælles indsatsområder. Der har været et stort ungefokus inden for området i mange år, og det er der stadigvæk, men nu er der også kommet et større fokus på børnene. Det er så vigtigt. Børnene og de unge skal leve resten af deres liv med en hjerneskade, så vi har både en forpligtelse som samfund, videnscenter og patientorganisation for at skabe de bedste vilkår og rammer, så de kan få et godt liv og være en del af samfundet med de forudsætninger og ressourcer de har. Hvis vi ikke gør det ordentligt, så taber vi dem. Jeg vil gerne understrege vigtigheden af at samarbejde mere alle sammen på tværs af fag, sektorer og organisationer inden for det her område og bruge hinanden som en ressource".

I 2024 har vi samarbejdet med patient- og brugerorganisationer inden for hjerne- og rygmavsskadeområdet på flere forskellige måder. Her reflekterer nogle af vores samarbejdspartnere om de fælles samarbejdsflader og deres ønsker til fremtiden.

RYK

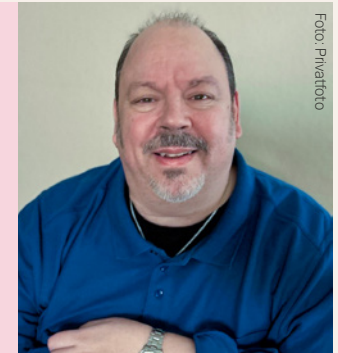
Jens Bo Sørensen, sundhedspolitisk konsulent, RYK – Rygmavsskadede i Danmark

"Jeg mener, at videnscentret bør samarbejde med brugerne over så mange flader som muligt. Brugerne besidder en anden viden end fagfolk, og denne væsentlige viden bør bruges bredt.

RYK har eksisteret i 50 år, og vi har fulgt og samarbejdet med sundhedssystemet i lige så mange år. Vi deler gerne vores egne, vores medlemmers og vores netværks erfaringer i Executive Advisory Board, styregrupper eller projektgrupper. Når vi arbejder sammen og deler vores erfaringer, så lærer vi alle noget. Brugerdeltagelse i sundhedssystemets projekter bør blive mere almindeligt eller ligefrem obligatorisk. Ligeledes bør det tværfaglige opprioriteres. Som sagt: Vi kan alle lære af hinanden, uanset faggruppe, bruger eller pårørende. Videnscentrets arbejde har blandt andet muliggjort, at vi brugere er kommet med i nye forskningsprojekter, hvilket har åbnet for vigtig medindflydelse.

Samtidig muliggør et bredt samarbejde at udbygge projekters målgruppe, hvilket er utrolig vigtigt på et smalt område som rygmavsskader. Det er for eksempel vigtigt, at så mange som muligt bliver opmærksomme på risici ved et tryksår. Derfor er tryksårsalliancen så utrolig vigtig".

Foto: Privatfoto

Samarbejde med patient- og brugerorganisationer i 2024

Foto: Markus Redvall / Hjernesagen

Hjernesagen

Lene Romer Halby, projektmedarbejder, Hjernesagen

"Jeg er med i det faglige netværk om børn og unge som pårørende, som videnscentret faciliterer. Det er et vigtigt netværk, fordi der er medlemmer fra mange forskellige arbejdssteder – både fra kommuner, regioner og patientorganisationer. Det er altafgørende at få de forskellige vinkler med. Vi får så meget ud af det, både på de online og fysiske netværksmøder.

Et aktuelt eksempel på vores samarbejde er kontakten til de unge pårørende, som gerne vil være medforskere på videnscentrets forskningsprojekt om børn og unges behov som pårørende.

I Hjernesagen har vi hjulpet med at formidle kontakten til de unge, fordi vi kan hjælpe med at vurdere, hvem der har ressourcerne til at være med i et projekt som dette. I projektet oplever de unge pårørende, at deres erfaringer og viden kan bruges, og at de bliver hørt. Deres bidrag kan hjælpe med at besvare, hvad andre børn og unge kan have brug for, hvis de har en forælder eller en søskende som får en skade på hjerne eller rygmarv, og hvad vi som samfund kan gøre for at støtte dem. Jeg tror, det er meget værdifuldt at opleve, at man bliver taget alvorligt og at blive medinddraget i et projekt. Jeg er glad for, at videnscentret er gået den her vej, at vi har kunnet bidrage, og de unge synes, det er spændende at være med".

Rygmarvsskade.info

Bente Ovesen, formand for Rygmarvsskade.info

"Inddragelse af brugere og patientorganisationer er yderst vigtigt for det rette fokus. Ikke mindst vil vi pege på udfordringen, der ligger i at patientgruppen af personer med rygmarvsskade er forholdsvis lille og meget kompleks. Der kan knyttes op mod 10 forskellige sundhedsfaglige specialer til. Det fordrer ekstra opmærksomhed og indsats fra alle parter.

Helt overordnet ser vi en række muligheder for samarbejdsflader, for eksempel at vi sammen kan sætte kursen for forskning og tiltag til forbedret behandling, rehabilitering og livslang kontrol. I Rygmarvsskade.info anser vi fokus på aldring og senfølger af et langt liv med en rygmarvsskade som et yderst vigtigt emne. Levealder for mennesker med en rygmarvsskade nærmer sig normalbefolkningens, og vi er i dag mange, der har levet med en rygmarvsskade i mange år. Nationalt mangler der dog viden om aldersrelaterede senfølger, og det bør der sættes fokus på. I tilknytning hertil vil vi pege på udfordringen med adgang til vedligeholdende træning.

Et vigtigt samarbejdsområde er kampen mod tryksår, som mange personer med rygmarvsskade desværre oplever at få. Der er brug for langt mere viden om tryksår både hos patienter/brugere, pårørende og sundhedsfagligt personale. I den nationale tryksåralliance har vi skabt konkrete initiativer som udarbejdelse af folder, afholdelse af webinarer og kampagneaktiviteter på den årlige tryksårsdag – alle gode tiltag, hvor vi sammen har fået sat tryksår på dagsordenen".

Foto: Agata Lenczewska-Madsen

Samarbejde om specialiseret rehabilitering til børn og unge

En vigtig samarbejdspartner i udviklingsprojektet om en sammenhængende indsats til børn og unge med erhvervet hjerneskade, som vi perioden 2022-2024 har gennemført for Region Hovedstaden, er Hjerneskadecenter Virum.

Her glæder centerchef Anne Lindø sig over resultaterne af udviklingsprojektet:

"Erfaringerne fra udviklingsprojektet har vist behovet for en børne- og ungefunktion, som inden længe bliver til virkelighed til glæde for rigtig mange børn og unge og deres familier. Vi er spændte på at følge udviklingen og implementeringen af børne- og ungefunktionen, da det er helt afgørende for dette lille specialområde, at viden og kompetencer er samlet ét sted, hvor familierne kan få den rette hjælp og vejledning, fortæller Anne Lindø.

Hun peger på, at det har betydet, at neurorehabilitering til børn og unge med erhvervet hjerneskade er kommet på den politiske dagsorden, hvilket har ført konkrete ændringer med sig.

"I Hjerneskadecenter Virum har vi bidraget med vores viden om specialiseret, tværfaglig rehabilitering til børn og unge med erhvervet hjerneskade. Vi har i udviklingsprojektet mødt børnene og de unge samt deres forældre, når de gennem projektet er blevet set til neuropsykologisk og logopædisk screening, og vi har kunnet opleve, hvordan screeningerne giver en tryghed for familierne og en større forståelse af, hvad de skal være opmærksomme på i det enkeltes barns konkrete forløb," siger Anne Lindø og roser det tværgående samarbejde:

"Det har uden tvivl en stor betydning, at videnscentret har sat fokus på børn og unge med erhvervet hjerneskade, som ellers i mange år har 'stået i skyggen' af voksenområdet på grund af den lille volumen. Videnscentret har en organisering og nogle dygtige og dedikerede medarbejdere, der formår at omsætte viden til konkrete initiativer og oplysning på både regionsniveau og nationalt set. Denne rækkevidde ville vi aldrig nå alene som et lille driftstilbud, og vi sætter derfor rigtig stor pris på samarbejdet," siger Anne Lindø.

Foto: Hjerneskadecenter Virum

Centerchef Anne Lindø fra Hjerneskadecenter Virum er glad for, at udviklingsprojektet har været med til at sætte børn og unge med erhvervet hjerneskade på den politiske dagsorden.

Samarbejde i nationalt netværk om børn og unge med erhvervet hjerneskade

I 2024 har det nationale netværk om børn og unge med erhvervet hjerneskade haft fuld fart på planlægningen af kommende arrangementer og organiseringen af netværket. Vi har talt med overlæge Lisbeth Agersnap, som har været med i netværket fra begyndelsen og sidder i netværkets styregruppe.

Hvad ser du som nogle af de vigtigste opgaver, som netværket har varetaget og fortsat vil varetage i tiden fremover?

"Når jeg ser på netværkets fremtid, mener jeg, at vi skal skabe en stærk fælles faglighed, hvor vi deler viden og erfaringer for at opbygge et fælles sprog og en ensartet tilgang – ikke kun inden for vores specialiserede område, men også ved at bygge bro på tværs af sundheds- og socialsektoren. Det er altafgørende, at vi bliver enige om, hvordan vi for eksempel formidler genoptræningsplaner, så alle forstår hinanden. Derudover er det vigtigt, at vi sikrer, at børn og unge med erhvervet hjerneskade får tilbud, der er tæt på hjemmet".

Hvad betyder det for børn og unge med erhvervet hjerneskade, at vi har mulighed for at samarbejde på tværs i det nationale netværk?

"Med hensyn til børn og unge med erhvervet hjerneskade er det helt centralt, at vi kan tale sammen på tværs af fag og sektorer og udveksle erfaringer, for vi arbejder med en lille, men

geografisk spredt patientgruppe. En samlet tværfaglig tilgang betyder, at vi kan imødekomme de meget varierende behov – nogle har brug for hjælp i en kortere periode, mens andre har brug for hjælp over længere tid – uanset hvor i landet de befinder sig".

Hvilken styrke ser du især i vores samarbejde for at kunne løfte området?

"Jeg ser vores største styrke i, at vi formår at inddrage alle relevante parter – fra de kommunale aktører og hjerneskadekoordinators til de offentlige tilbud og patientorganisationerne. Det åbne og inkluderende samarbejde danner en solid faglig platform, som vi sammen kan bygge videre på for at løfte området. Netværket har indtil nu afholdt to konferencer med en bred deltagelse af fagprofessionelle på tværs af fag og sektorer. Den første konference i København havde mest fokus på det organisatoriske. Samtidig var den meget alsidig med et skandinavisk perspektiv og en blanding af kommunale og sundhedsmæssige

Overlæge Lisbeth Agersnap fra Regionshospitalet Hammel Neurocenter har været en del af det nationale netværk fra begyndelsen. Hun mener, at netværket kan være med til at skabe en stærk fælles faglighed på området – på tværs af sundheds- og socialsektoren.

synspunkter. Den anden konference i Odense fokuserede endnu mere på at bygge bro mellem sundheds- og socialsektoren. Erfaringer vi kan bygge videre på, når vi afholder kommende netværksarrangementer. Det allervæsentligste er, som jeg ser det, at vi mødes fysisk på tværs af fag og sektorer, og at der er tid til at tale sammen og styrke relationerne på tværs".

Fremtiden

Vi går en spændende tid i møde. Den forestående sundhedsreform vil uden tvivl medføre betydelige ændringer for patienter og borgere i neurorehabiliteringen, særligt hvad angår patientforløb. I Videnscenter for Neurorehabilitering har vi særligt fokus på overgangene i disse forløb, da vi ved, at det er her, der ofte opstår udfordringer. De overordnede rammer tegner sig spændende, og vi ser frem til at bidrage.

Et andet centralt fokusområde for os er særligt udsatte grupper. Vi er især opmærksomme på personer med kommunikationsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade. Disse personer er i høj risiko for social isolation og ensomhed, og der er desværre

ofte mangel på faglige ressourcer til at imødekomme deres behov. Vi arbejder målrettet på at øge antallet af fagprofessionelle, der kan understøtte kommunikationen med denne gruppe. Samtidig er det vigtigt at inddrage familierne, da der ofte er behov for en familieorienteret indsats.

Det betyder også, at vi er optaget af snitfladen mellem neuropsykologi og logopædi for, hvordan kan vi sikre adgang til ressourcer, der både har viden om tilpasning til livet efter en erhvervet hjerneskade og kan understøtte kommunikationen? Det bliver et af de helt store spørgsmål for os i 2025, og vi ser frem til at arbejde målrettet på løsninger for både ramte og pårørende.

Udsatte grupper med komplekse behov

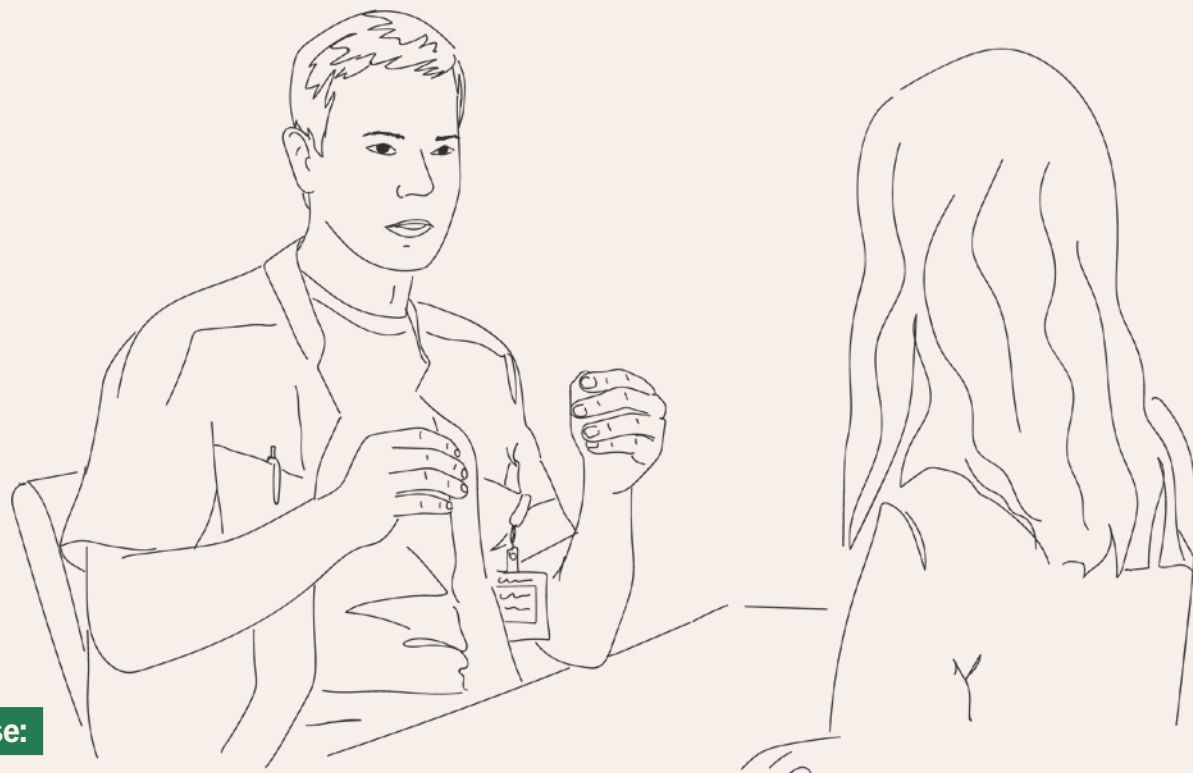
En sag, der ligger os særligt på sinde, er at hjælpe særligt udsatte grupper i neurorehabiliteringen. Den beskrevne case viser med al tydelighed, hvordan tværfaglighed er en nødvendighed i neurorehabiliteringen – særligt i forhold til borgere med komplekse behov.

Case:

En familie, hvor faderen har afasi, bliver tilbudt undervisning i samtalestøtte på et kommunalt kommunikationscenter. Her vurderer audiologopæden ved første møde, at det ikke er muligt at arbejde med samtalestøtte, da det er noget andet, der fylder for familien. Faderen har svær afasi efter et stroke og kæmper med selvmordstanker. Familien føler sig ude af stand til at håndtere situationen selv. Audiologopæden kontakter derfor en af kommunens neuropsykologer, som gerne vil

hjælpe, men ikke føler at hun har kompetencer til at tale med familiefaderen med svær afasi.

Audiologopæden og neuropsykologen har således brug for hinandens fagligheder for at kunne lykkes med at støtte familien. De igangsætter et tværfagligt forløb for familien, hvor de i løbet af fem familiesamtaler arbejder med støtte af familiens mentale helbred, støtter faderen i at give udtryk for sine følelser og hjælper familien med at kommunikere indbyrdes.

Tværfagligt samarbejde

Casen, som er virkelig, men anonymiseret, understreger vigtigheden af tværfagligt samarbejde om det mentale helbred i familier ramt af afasi. Kombinationen af audiologopædens og neuropsykologens ekspertise viser sig afgørende. Ligesom der har været

en ledelse, som har givet opbakning til en skræddersyet tværfaglig indsats til en hel familie og ikke, som det ofte gøres, et monofagligt tilbud til den ramte med erhvervet hjerneskade.

Familien har efterfølgende givet udtryk for, hvor betydningsfuldt tilbuddet var for dem på det givne tidspunkt. Det var første gang, at faderen for alvor fik mulighed for at fortælle sin familie om, hvordan han havde det. Hvilket på grund af kommunikationsvanskelighederne

måtte være i et rum, hvor en fagprofessionel, audiologopæden, kunne støtte samtalen, mens en anden fagprofessionel, neuropsykologen, kunne bruge sin faglighed i samtaleforløbet.

Den tværfaglige indsats betød i øvrigt, at familien efter rækken af familiesamtaler var klar til at påbegynde den oprindelige indsats fra audiologopæden om samtalestøtte.

Hele familien bør inddrages

I 2025 skruer vi op for indsatser målrettet personer med kommunikationsvanskeligheder efter erhvervet hjerneskade og deres familier. Disse mennesker risikerer ofte social isolation og ensomhed, og desværre mangler der ofte faglige ressourcer til at imødekomme deres behov.

Vi vil arbejde målrettet på at øge antallet af fagprofessionelle, der kan støtte kommunikationen for denne gruppe. Samtidig er det vigtigt at inddrage familierne, da der ofte er behov for støtte

og en familieorienteret indsats. Netop derfor er vi glade for, at vi i 2025 for første gang kan udbyde en workshop i Familie Intervention efter Traumatisk Skade (FITS 2.0) med udgangspunkt i de gode resultater fra det kontrollerede studie, som vi tidligere har gennemført.

Vores forhåbning er, at vi på sigt kan udvikle en version af FITS, der kan bruges i familier, der lever med kommunikationsvanskeligheder og konsekvenserne heraf.

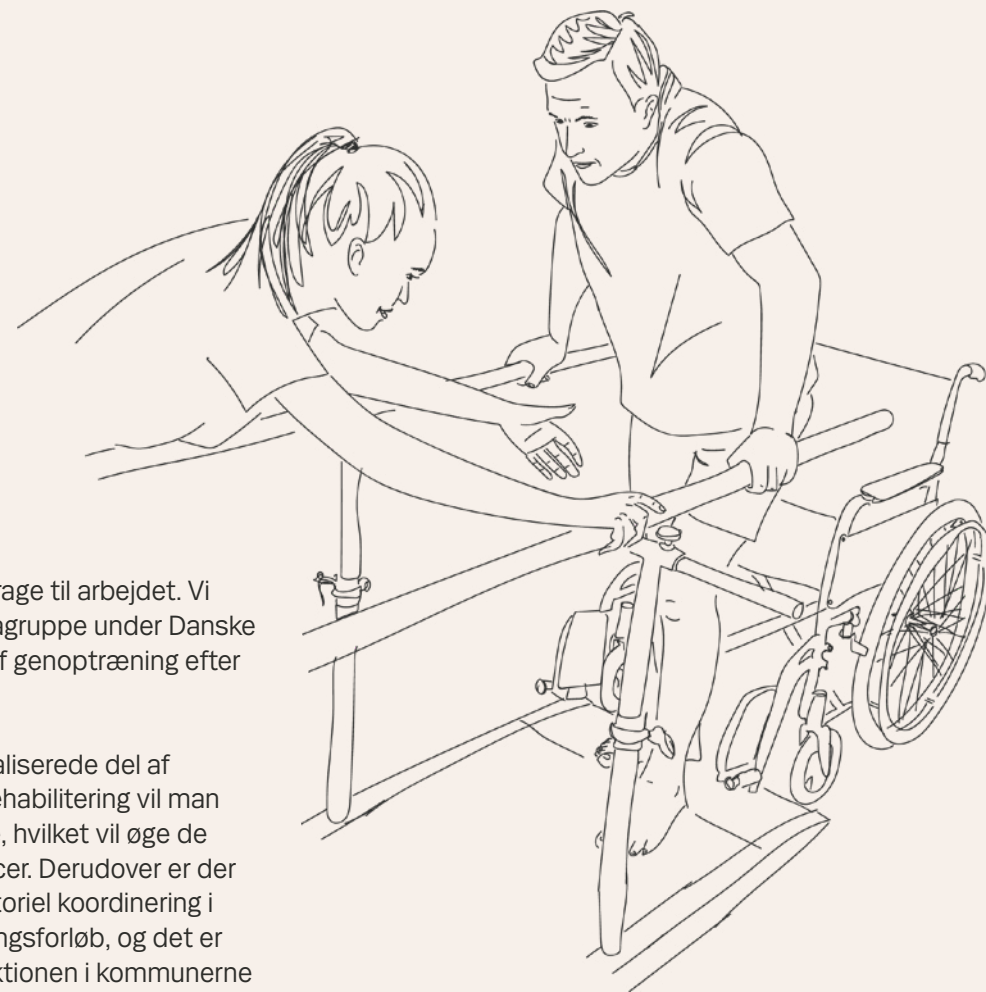
Genoptræningsplanens fremtid

I Videnscenter for Neurorehabilitering har vi i en årrække arbejdet med genoptræningsplanen. Vi underviser i brugen af den, og vi følger løbende udviklingen i antal genoptræningsplaner. Derfor er vi også særligt interesserede i det opgaveflyt, der er beskrevet i den nye sundhedsreform.

I aftalen om sundhedsreformen beskrives det, hvordan en række sundhedsopgaver overføres fra kommunerne til regionerne med henblik på at styrke den faglige kvalitet og sikre mere sammenhængende patientforløb. Én af de foreslåede opgaveflytninger omfatter ansvaret for genoptræning efter sundhedsloven: Rehabilitering på specialiseret niveau og dele af avanceret genoptræning. Nationalt er arbejdet allerede begyndt. I Videnscenter for Neurorehabilitering

glæder vi os til at følge og bidrage til arbejdet. Vi deltager blandt andet i en erfagruppe under Danske Regioner om opgaveflytning af genoptræning efter sundhedsloven.

Ved at samle den mest specialiserede del af avanceret genoptræning og rehabilitering vil man få en øget volumen af borgere, hvilket vil øge de fagprofessionelles kompetencer. Derudover er der et behov for en øget tværsektoriel koordinering i det samlede neurorehabiliteringsforløb, og det er hjerneskadekoordineringsfunktionen i kommunerne med til at understøtte – sammen med én kommunal adgang. Sidst, men ikke mindst, er der behov for systematisk at indsamle nationale data på disse patientforløb, så vi får større viden om rehabiliteringsindsatser på tværs af sektorer.

Vores anbefalinger til det videre arbejde:

**Skab større volumen og
øg de faglige kompetencer**

**Øg tværsektoriel
koordinering i det samlede
neurorehabiliteringsforløb**

**Indsaml data for patient-
forløb nationalt – på
tværs af sektorer**

**Sørg for én kommunal indgang,
og bevar hjerneskade-
koordineringsfunktionen**

Om os

Videnscenter for Neurorehabilitering er et regionalt videnscenter, som skal bygge bro mellem forskning og klinisk praksis. Vi omsætter kompleks viden til praktiske løsninger for landets kommuner, hospitaler og rehabiliteringscentre.

Vores opgave er mangefacetteret og spænder fra at udvikle e-læringsmoduler og afholde kurser til at gennemføre forskningsprojekter og rådgive beslutningstagere.

At arbejde her betyder at være en del af et fællesskab, hvor selv små skridt kan skabe store forandringer. Vores team består af vidt forskellige

fagligheder, der alle er drevet af en fælles passion for at skabe bedre forløb for personer ramt af en skade på hjerne eller rygmarv.

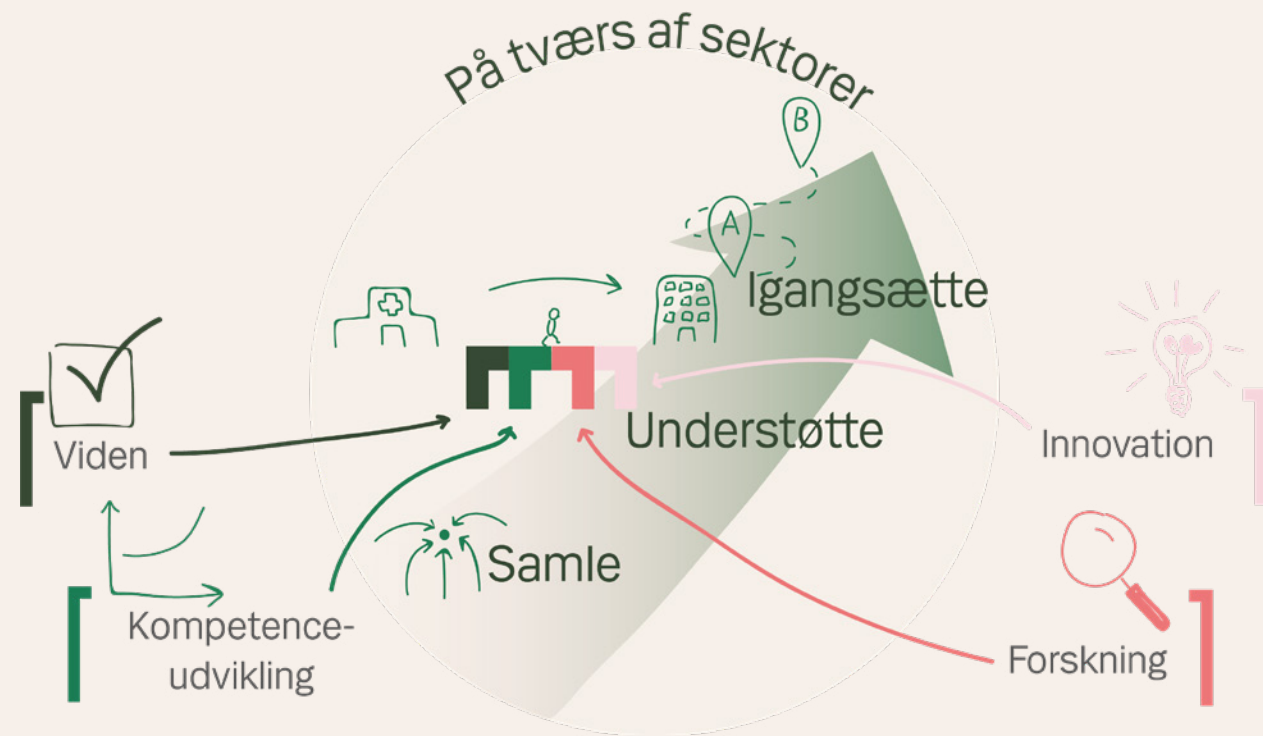
Vi arbejder tværfagligt for at forstå og løse de komplekse udfordringer i neurorehabiliteringen. Ved at kombinere viden fra flere fagområder kan vi skabe bedre løsninger og nye perspektiver.

Formål og målgruppe

Videnscenter for Neurorehabilitering blev etableret i 2021 for at styrke neurorehabiliteringsindsatsen på tværs af sektorer til gavn for personer med erhvervet hjerne- eller rygmarvsskade og deres pårørende.

Den primære målgruppe for Videnscenter for Neurorehabilitering er fagprofessionelle på alle niveauer, der er involveret i rehabilitering af personer med erhvervet hjerne- eller rygmarvsskade. Udover disse har videnscentret en stor kontakthorisont til blandt andet patient- og brugerorganisationer, uddannelsesinstitutioner, styrelser, ministerier.

Videnscenter for Neurorehabilitering er organisatorisk forankret i Neurocentret på Rigshospitalet under Region Hovedstaden.

Videnscentret arbejder på tværs af sektorer – hospitaler, kommuner og private rehabiliteringscentre. Det sker gennem fire fokusområder:

- **Viden:** At samle og formidle både ny og eksisterende viden om neurorehabilitering.
- **Kompetenceudvikling:** At tilbyde kursusforløb og kompetenceudvikling til fagprofessionelle i neurorehabiliteringen.
- **Forskning:** At drive praksisnær forskning med udgangspunkt i rehabilitering af personer med erhvervet hjerneskade eller rygmarvsskade.
- **Innovation:** At udvikle nye løsninger, som bidrager til at skabe større sammenhæng i rehabiliteringsforløbene på tværs af sektorer.

Videnscenter for Neurorehabilitering: Udviklingen, kort fortalt

2024

TILGÆNGELIGHED

- Nyt strategisk indsatsområde: Kommunikationsvanskeligheder
- Første spadestik til udvikling af e-læring
- Første forskningssymposium afholdes

2023

SAMMENHÆNG OG NETVÆRK

- Pilotprojekt om børn og unge med erhvervet hjerneskade
- Særlig strategisk indsats på rygmarvsskadeområdet
- Fagligt netværk: Børn og unge som pårørende

2022

BROBYGNING

- Nationale netværk: 'Tryksårsalliancen' og 'Børn og unge med erhvervet hjerneskade'
- Første konference og første webinar afholdes
- Lancering af hjemmeside: vnr.dk og første nyhedsbrev

2021

ETABLERING

- De første medarbejdere ansættes.
- Virksomhedsgrundlag med formål, vision, mission og værdier udkommer
- Første temadag for fagprofessionelle afholdes

2020

BEVILLING

- Region Hovedstaden beslutter på budgetaftale 2021 at afsætte midler til Videnscenter for Neurorehabilitering
- Videnscenterchef ansættes

Om teamet

I Videnscenter for Neurorehabilitering bidrager alle medarbejdere til vores formål om at styrke neurorehabiliteringsindsatsen for personer med erhvervet hjerne- eller rygmarvsskade – på tværs af vores forskellige fagligheder.

Vi er et bredt team af fagprofessionelle – med vidt forskellige baggrunde inden for både det sundhedsfaglige, naturvidenskabelige, kommunikationsfaglige og det administrative felt.

Nogle af os arbejder fokuseret med praksisnær forskning, andre arbejder pædagogisk med kompetenceudvikling og undervisning. Nogle af os arbejder organisatorisk med at koordinere vores indsatser og den daglige drift af videnscentret – andre målrettet med at kommunikere vores budskaber ud og skabe nye vidensprodukter til målgruppen.

Minimum én gang om året river vi et par dage ud af kalenderen for at arbejde sammen internt på tværs af faggrupper og kompetencer her i videnscentret. Det plejer at være nogle lærerige og produktive dage, hvor vi dedikerer os fuldt ud til et emne og til at arbejde sammen med kollegaerne på en helt ny måde.

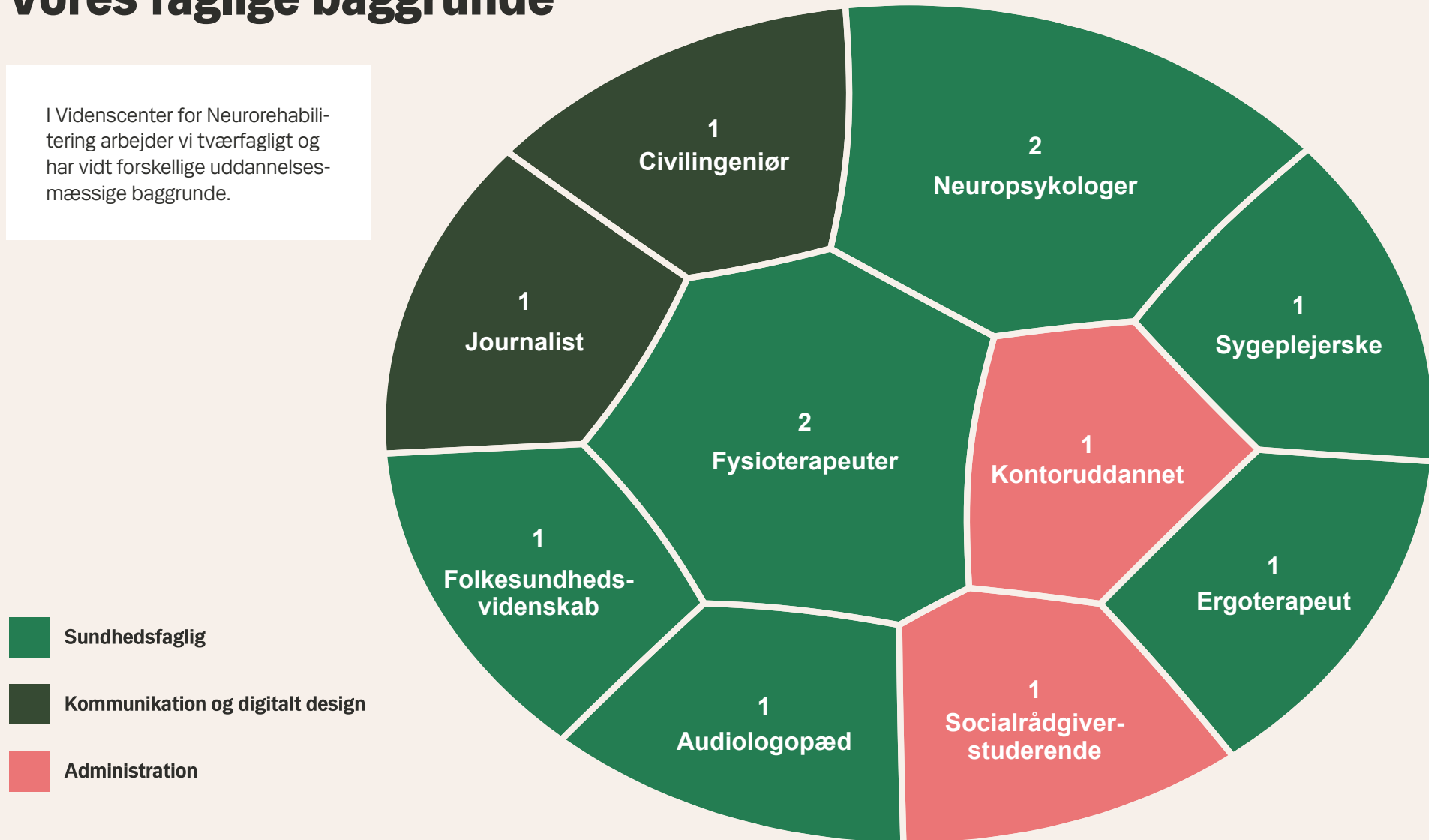

Bonusinfo

- Ved udgangen af 2024 var vi 12 ansatte. Nogle på fuldtid, andre på deltid.
- Aldersmæssigt er vi mellem 28 og 52 år.
- Transportmæssigt har vi mellem 8,5 km og 286 km til arbejdspladsen i Glostrup.
- Vores hobbyer spænder vidt: Når vi ikke arbejder, dyrker vi alt fra vinterbadning, springgymnastik, hækling, syltning, løb og fitness til at se skiskydning i tv.

Vores faglige baggrunde

I Videnscenter for Neurorehabilitering arbejder vi tværfagligt og har vidt forskellige uddannelsesmæssige baggrunde.

Tidsskriftsartikler

Robotham, R. J., Bærentzen, M. B. & Dornonville de la Cour, F. L. Comparing Self-Report Fatigue Assessment Tools for Adults with Cerebral Palsy in a Danish Context, *Developmental Neurorehabilitation*, 2024.

Norup, A., Soendergaard, P. L., Wolffbrandt, M. M., Biering-Sørensen, F., Arango-Lasprilla, J. C. & Dornonville de la Cour, F. L. Psychometric properties of the Danish version of the Caregiver Burden Scale: Investigating predictors and severity of burden after stroke, spinal cord injury, or traumatic brain injury. *Journal of Rehabilitation Medicine*, 2024.

Schow, T., Wehling, E. I., Falkenberg, H. K., Norup, A. & Kristensen, K. S. Assessment of visual problems after acquired brain injury: a survey of current practice in Danish hospitals. *Journal of Rehabilitation Medicine*, 2024.

Wehling, E. I., Schow, T., Kristensen, K. S., Vikane, E. & Falkenberg, H. K. Identifying Visual Impairment After Acquired Brain Injury - Current Practice, Referrals, and Barriers. *Acta Neurologica Scandinavica*, 2024.

Rapporter

Dataopgørelse: Udvikling i antal genoptræningsplaner for perioden 2019-2023 – Rehabilitering på specialiseret niveau, 2024.

Slutrapport: Pilotprojekt – Børn og unge med erhvervet hjerneskade, 2024.

Vi tilbyder

Videnscenter for Neurorehabilitering tilbyder oplæg, fyraftens-arrangementer og temadage til fagprofessionelle, som arbejder med rehabilitering af personer med skade på hjerne eller rygmarv.

Vi kan tilrettelægge undervisningen til netop jeres gruppe – hvad enten I er få, eller mange deltagere - har brug for generel viden om et emne, eller ønsker mere specialiseret viden.

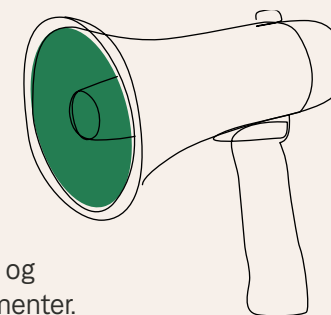
Kontakt os, hvis I har særlige ønsker til et arrangement eller et undervisningsforløb.

Videnscentrets specialister har særlige kompetencer inden for:

- Familiearbejde i neurorehabilitering
- Genoptræningsplanen
- Inddragelse med særligt fokus på pårørende
- Kommunikationsvanskeligheder og samtalestøtte ved erhvervet hjerneskade
- Træthed: Udredning og indsatser

Få nyheder fra os

Vi har flere kanaler, hvor du kan følge med i vores arbejde og få seneste nyheder og overblik over kommende arrangementer.

Hjemmeside

Vores hjemmeside, vnr.dk, er en del af Rigshospitalets webunivers. Her finder du nyheder om neurorehabilitering, gode råd og værktøjer til fagprofessionelle i klinisk praksis og detaljer om vores kommende arrangementer. Der er lister over aktuelle udgivelser og links til vores publikationer. Du kan også læse mere om, hvem vi er, hvad vores formål er, og hvad vi gerne vil udrette.

Nyhedsbrev

For at modtage de seneste nyheder fra os direkte i din indbakke, kan du tilmelde dig vores nyhedsbrev: 'Nyt fra Videnscenter for Neurorehabilitering'. Nyhedsbrevet udsendes 4-6 gange om året og indeholder aktuelle nyheder, gode råd og værktøjer samt nyt om arrangementer. Du kan tilmelde dig nyhedsbrevet via vores hjemmeside under sektionen: Det sker / Nyhedsbrev.

LinkedIn

Vi er aktive på LinkedIn, hvor vi deler fagligt indhold, nyheder og information om kommende arrangementer. Ved at følge vores profil får du indblik i aktuelle emner og forskning inden for neurorehabilitering, gode råd og opdateringer om nye kurser, temadage og andre events. Du kan finde og følge os på LinkedIn ved at søge efter 'Videnscenter for Neurorehabilitering'.

Videnscenter for Neurorehabilitering

Rigshospitalet, Glostrup
Valdemar Hansens Vej 2
Indgang 8, 5. sal
2600 Glostrup
Tlf.: 38 63 42 92

Årsberetning 2024

Redaktion

Anne Norup, videnscenterchef
Maria Stove, journalist

Layout

RegionH Design / design@regionh.dk (21939)

Foto, grafik og illustrationer

Christoffer Nayberg
Dorthea Boska Nylander
Maria Stove
Tomas Bertelsen
RegionH Design med flere

